

Výročná správa
občianskeho združenia Vagus
za rok 2018

„Každý má svoj domov,
ale nie všetci majú kľúč.“

OBSAH

Princípy našej práce	5
<i>Naše poslanie</i>	7
<i>Vízia a prístup</i>	7
<i>Problematika ľudí bez domova – aktuálna situácia</i>	Chyba! Záložka nie je definovaná.
<i>Odbornosť a tím Vagusu</i>	8
Aktivity v roku 2018	10
<i>Streetwork a sprevádzanie – pracujeme priamo v uliciach</i>	10
<i>DOMEC – nízkoprahové denné centrum</i>	12
<i>Housing Cverna – bývanie ako prvé</i>	13
Ako a prečo sme pomáhali ľuďom bez domova v roku 2018	15
<i>Život na ulici sprevádzajú zdravotné riziká</i>	15
<i>Všetko sa začína prvým kontaktom</i>	15
<i>Krízové situácie a presun do tepla</i>	16
<i>Informovanosť je základ</i>	17
<i>Ľudská dôstojnosť a zdravie</i>	18
<i>Ľudskosť ako forma pomoci</i>	Chyba! Záložka nie je definovaná.
<i>Podpora a partnerstvo</i>	19
<i>Súkromie, bezpečnosť a úschova osobných vecí</i>	19
<i>Socializácia a voľnočasové aktivity</i>	19
<i>Človek nesmie byť hladný a smädný</i>	20
<i>Osobná hygiena, čisté oblečenie a pocit tepla</i>	Chyba! Záložka nie je definovaná.
<i>Zdravie</i>	22
<i>Cesta z ulice</i>	23
<i>Bez rady sme bezradní</i>	24
<i>Práca a sociálne zručnosti</i>	27
<i>Zamestnávanie ľudí bez domova</i>	Chyba! Záložka nie je definovaná.
<i>Bývanie</i>	28
<i>Sprevádzanie</i>	30
<i>Závislosť ako prekážka</i>	31
Príbehy ľudí, pre ktorých pracujeme	33
<i>Jana</i>	Chyba! Záložka nie je definovaná.
<i>Miloš</i>	Chyba! Záložka nie je definovaná.
<i>Marek</i>	Chyba! Záložka nie je definovaná.
<i>Lenka</i>	Chyba! Záložka nie je definovaná.
<i>Mirka</i>	Chyba! Záložka nie je definovaná.
<i>Eva</i>	Chyba! Záložka nie je definovaná.
Naše ďalšie aktivity	37
<i>Jedinečný elektronický systém</i>	38
<i>Aplikácia Vagus SOS</i>	Chyba! Záložka nie je definovaná.

Ľudia bez domova, dobrovoľníci a zbierky	40
Komunitné aktivity	
Vzdelávanie a osвета	41
Financie	41
Bez pomoci by sme to nezvládli	45

PREDHOVOR

Pred dvomi rokmi sme dostali nápad posunúť našu výročnú správu ďalej, dať jej aj inú myšlienku, ako sú grafy a štatistiky. Po dlhých diskusiách a úvahách vznikla naša prvá kniha. Kniha o tom, čo sa nám vo Vaguse za rok podarilo, aké úspechy sme dosiahli, ale aj o tom, aké dôsledky má naša práca – práca s ľuďmi bez domova. Tento rok tomu nebude inak.

Rok 2018 sa niesol v znamení veľkých zmien a výziev.

Tou prvou bolo rozhodnutie zatvoriť kaviareň Dobre&Dobré, v ktorej pracovali ľudia bez domova viac ako 3,5 roka. Napriek tomu, že sme sa rozhodli kaviareň postúpiť inému majiteľovi, považujeme tento projekt za úspešný. Sedem ľudí bez domova ukončilo projekt, prešli procesom oddženia, našli si novú prácu a bývanie. Naučili sme sa veľa cenných skúseností a spoznali množstvo skvelých ľudí – čašníkov, našich klientov a donorov, ktorí projekt podporili. Aj vďaka tomuto projektu sa nám darí (podarilo) zmeniť pohľad väčšiny spoločnosti na ľudí bez domova.

Počas fungovania projektu Dobre&Dobré sme sa prvýkrát stretli s aplikovaním metódy *bývanie ako prvé*, keď sme ľuďom navštevujúcim podpornú skupinu ponúkli možnosť bývania. Aby na skupiny, ale aj do práce dochádzali zo stabilného bývania, ktoré im zaručovalo bezpečie a stabilitu. Niekde tu sa prvýkrát zrodila myšlienka o novom projekte, ktorý by poskytoval ľuďom bez domova bývanie.

Na jar roku 2018 sa nám naskytla príležitosť túto ideu previesť do praxe. Nadácia Nová Cvernovka, ktorej týmto ďakujeme, nám poskytla do prenájmu tri bytové jednotky. V nich vznikol náš nový projekt, poskytovanie bývania ľuďom bez domova – Hausing Cverna. Prvý nájomca prišiel do svojho bytu začiatkom júna, takže už je za nami prvý úspešný rok. A naozaj je o čom písať. Potvrdilo sa nám všetko, čo sme sa dočítali v zahraničnej literatúre, o tom ako táto metóda dokáže efektívne pomáhať ľuďom na ich ceste z ulice a ukončovať tak bezdomovectvo.

Za to, čo sa nám darí vo Vaguse robiť, patrí veľká vďaka a uznanie všetkým našim kolegom a kolegyniam. Tým, čo pracujú priamo s ľuďmi bez domova v Domci alebo v Streetworku, ale aj tým, ktorí zabezpečujú plynulý chod združenia. Pomáhajúce profesie sú jednými z najťažších povolání, prežívate úspechy, ale aj pády ľudí, s ktorými pracujete, snažíte sa hľadať riešenia a východiská z ťažkých životných situácií. Náš kolega a jeden zo zakladajúcich členov Peter Adam sa po 7 rokoch v združení a predchádzajúcich 4 rokoch v tejto problematike rozhodol ukončiť svoje pôsobenie. My mu ďakujeme za jeho prínos, odhodlanie a motiváciu pracovať v téme ľudí bez domova a ďalej prinášať nové riešenia.

Vďaka patrí aj našim partnerom, nadáciám, firmám, ale aj individuálnym darcom, ktorí veria práci, ktorú robíme, a vidia v nej rovnako ako my zmysel. Bez nich/vás by sa nám len veľmi ťažko darilo udržiavať, ale najmä zdokonaľovať naše programy a projekty.

Dúfame, že budeme mať ešte veľa príležitostí pokračovať v písaní ďalších podobných knížiek, a veríme, že každý rok sa nám podarí ešte lepšie naplňovať naše poslanie.

Alexandra Kárová – výkonná riaditeľka OZ Vagus

Princípy našej práce

Naše poslanie

Naším dlhodobým poslaním a cieľom je poskytovanie čo najkvalitnejších služieb pre čo možno najviac ľudí bez domova v Bratislave a jej okolí. Okrem stálych programov a projektov vytvárame nové služby, a to na základe našich výsledkov, štatistík a taktiež zahraničných prístupov s pozitívnymi výsledkami v téme ukončovania bezdomovectva.

*Vo Vaguse vykonávame odbornú sociálnu prácu a ku každému človeku pristupujeme individuálne na základe jeho prežívania, pocitov a aktuálnej životnej situácie. **Naším základným východiskom je rešpektovanie každého človeka a pocit ľudskej hodnoty považujeme za základný princíp pri ukončovaní bezdomovectva.***

Vízia a prístup

*V Bratislave a jej okolí nie je dostatočné množstvo služieb pre ľudí bez domova. **Aj preto je víziou OZ Vagus poskytovanie odbornej pomoci, zvýšenie kvality života a šance pre návrat do bežného života,** a to pre kohokoľvek, kto má záujem svoju životnú situáciu riešiť a zmeniť.*

Aj vďaka nášmu odbornému, systémovému a individuálnemu prístupu k ľuďom bez domova sa nám túto víziu darí naplňovať.

*S ľuďmi bez domova pracujeme dlhodobo v rámci odborného princípu/prístupu **harm – reduction***, čo znamená, že **každý človek bez ohľadu na jeho momentálnu životnú situáciu má možnosť a šancu zaradiť sa opäť do bežného života a byť súčasťou spoločnosti.***

Okrem aktívnej práce s ľuďmi bez domova sme súčasťou verejných politík, vedíme dialóg so samosprávou, s mestskými časťami a verejne obhajujeme práva tých, ktorí prišli o svoj domov, s cieľom systémovo zmeniť vnímanie ľudí bez domova a celkovo ukončovať bezdomovectvo. A to nielen v Bratislave, kde aktívne pôsobíme, ale aj na celom Slovensku.

Naša práca s ľuďmi bez domova je rešpektovaná nielen medzi odborníkmi, verejnosťou, ale aj oceňovaná na medzinárodnej úrovni. Okrem toho výsledky našich projektov a programov pozitívne vplývajú na zmenu vnímania témy bezdomovectva v spoločnosti a zároveň nahrádzajú povinnosti štátnych a komunálnych subjektov v tejto problematike.

Problematika ľudí bez domova – aktuálna situácia

Podľa odborného odhadu expertných organizácií žije v Bratislave viac ako 4 000 ľudí bez domova, ktorí prišli o svoj domov. Podstatnou príčinou je nedostatočná dostupnosť a možnosti odbornej pomoci v dôsledku straty strechy nad hlavou.

Medzi podporobné služby uľahčujúce životnú situáciu ľuďom bez domova patria denná starostlivosť, pomoc v teréne, nocľah či podporované zamestnávanie a odborné poradenstvo. Problém však nastáva pri dostupnosti týchto služieb. Ani jedna z nich totiž svojimi kapacitami nepokrýva viac ako 10 % z celkového odhadovaného počtu ľudí bez domova.

Situácia s cenovo dostupným bývaním, so sociálnym bývaním či štartovacími bytmi je výrazným problémom celého Slovenska. Najrizikovejšou skupinou v tomto smere sú najmä mladé či nefunkčné rodiny, odchovanci z detských domovov, ľudia po výkone trestu či ľudia v seniorskom veku alebo so zdravotnými problémami. Nie menej početne zastúpenou skupinou sú aj ľudia bez domova.

Nadalej pretrvávajúcim problémom je náhradné bývanie pre ľudí, ktorí z nejakého dôvodu prišli o regulované bývanie, hoci naň majú nárok.

Odbornosť a tím Vagusu

Sme profesionálnou organizáciou, ktorá sa venuje dlhodobým a koncepčným prístupom v problematike straty domova. Odbornosť je jedno z našich základných východísk.

Vďaka tomu našu organizáciu tvoria hlavne **profesionálni sociálni pracovníci a pracovníčky**, z ktorých majú mnohí dlhoročnú prax v oblasti práce s ľuďmi bez domova. Ďalšou personálnou kategóriou organizácie je jej **manažment – tím skúsených manažérov a manažérok v oblasti tretieho sektoru**.

Tím Vagusu prechádza pravidelným vzdelávaním, skupinovú alebo individuálnu supervíziou a podstatnými sú aj skúsenosti so zahraničnými návštevami. Pravidelne spolupracujeme s externými spolupracovníkmi OZ Vagus – so psychológmi, socioterapeutmi a pod.

Nikdy by sme nedokázali naplňovať naše poslanie a ciele bez toho, aby sme tvorili široký tím zložený z desiatok ľudí a stále rastieme. Naš tím je vzájomne prepojený a každý jeho člen alebo členka plní nezastupiteľnú rolu.

Tím a funkcia zamestnancov Vagusu 2018:

Mgr. Peter Adam – projektový riaditeľ

Mgr. Ecaterina Catasonová – terénna sociálna pracovníčka

Bc. Magdaléna Danková – terénna sociálna pracovníčka

Mgr. Stanislava Fabšíková – marketingová manažérka

Mgr. Daniela Ficová – sociálna poradkyňa

Mgr. Zina Halašková – sociálna poradkyňa

Vanda Hlaváčková – fundraiserka

Mgr. Sergej Kára – projektový riaditeľ

Ing. Alexandra Kárová – projektová riaditeľka

Mgr. Petra Kollárová – koordinátorka programu Domec
Bc. Patrícia Kovaľová – asistentka v sociálnej práci
Mgr. Patrícia Lichoňová – sociálna poradkyňa
Mgr. Andrea Macková – sociálna poradkyňa
Lena Macháčová – asistentka v sociálnej práci
Mgr. Fedor Matúš – prevádzkový manažér
Ing. Petronela Mesároš Uskobová – finančná manažérka
Mgr. Karolína Mlynková – terénna sociálna pracovníčka
Eva Neszméryová – finančná manažérka
Mgr. Natália Poláková – terénna sociálna pracovníčka
Mgr. Katarína Rosová – koordinátorka programu Streetwork
Mgr. Daniela Strýčková – terénna sociálna pracovníčka
Mgr. Marta Šeborová – fundraiserka
Bc. Mária Vargová – sociálna asistentka

V prípade, ak by ste sa chceli pridať do nášho tímu, viac informácií nájdete na www.vagus.sk.

Aktivity v roku 2018

Streetwork a Sprevádzanie – pracujeme priamo v uliciach

Práca s ľuďmi bez domova priamo tam, kde sa nachádzajú, je často dôležitým prvým krokom pri ich individuálnej integrácii do spoločnosti. Naším cieľom je, aby na konci tejto dlhej cesty bolo vlastné bývanie, práca a oddĺženie.

Terénna sociálna práca priamo v uliciach Bratislavy plní nezastupiteľnú úlohu pri prvom napojení ľudí bez domova do siete sociálnych služieb. **V roku 2018 sme pôsobili na viac ako 500 kontaktných miestach na území mesta Bratislava a opakovane pracovali s bezmála 700 ľuďmi bez domova.** Poskytovali sme širokú paletu služieb priamo v teréne – od záchrany života cez odborné sociálne poradenstvo až po obyčajné, ale často tak veľmi dôležité podanie teplej deky.

Sme jediný projekt takéhoto druhu a rozsahu na území Bratislavy.

Počas svojho dlhoročného fungovania sme vybudovali funkčný elektronický systém práce s klientom, profesionálny tím terénnych sociálnych pracovníkov a pomohli tisíckam ľudí bez domova.

Okrem toho systematicky pracujeme na pozitívnej zmene pohľadu širokej verejnosti na problematiku bezdomovectva, búraní stereotypov a osвете v tejto oblasti.

Náš terénny tím sa v roku 2018 stabilizoval na šiestich zamestnancoch na plný pracovný úväzok

- **Odpracovaných 4 500 hodín v teréne**
- **Miesta obývania boli opakovane navštívené dvojicou pracovníkov viac ako 4 400-krát**
- **Nadviazali sme 117 nových kontaktov s ľuďmi bez domova**

V teréne pracujeme v bežnom režime od pondelka do soboty v časoch:

denný Streetwork (4x/týždeň)	8:00 – 13:00
večerný Streetwork (6x/týždeň)	17:00 – 22:00

Počet kontaktných miest* podľa mestských častí Bratislavy, na ktorých sme pôsobili počas roku 2018

Mestská časť	Počet miest
Staré Mesto	53
Lamač	12
Ružinov	96
Vrakuňa	12
Devínska Nová Ves	12
Nové Mesto	86
Petržalka	104
Rača	52
Vajnory	1
Vajnory	11
Karlova Ves	26
Dúbravka	33
SPOLU	505

*spolu o 123 kontaktných miest viac ako v roku 2017

Oproti pasívnym stacionárnym modelom sociálnej pomoci (napr. nocľahárne alebo denné centrá) je Streetwork efektívnejší práve vo svojom aktívnom vyhľadávaní klienta a poskytnutím pomoci „na mieru“ pre konkrétneho človeka bez domova mimo inštitúcie v prostredí, kde sa prirodzene zdržuje.

DOMEC – nízkoprahové denné centrum

Až keď je človek najedený, ošetrovaný, umytý a hygienicky oblečený, môže začať pracovať na svojej ceste z ulice. V dennom centre poskytujeme služby na zvýšenie kvality života a odborné integračné poradenstvo.

Popri našej prioritě, ktorou je hľadanie efektívnych nástrojov na ukončovanie bezdomovectva, považujeme za veľmi dôležité budovať denné centrá, hygienické centrá a nocľahárne. Tieto zariadenia poskytujú ľuďom bez domova dôležitú podporu na ceste z ulice. Naše denné nízkoprahové centrum DOMEC poskytuje útočisko počas dňa bez rozdielu príjmu, trvalého pobytu, závislosti či sociálnej situácie.

- **Adresa centra: Mýtna 33, Bratislava**
- **Otváracie hodiny: pondelok – piatok 9:00 – 16:00, utorok 13:00 – 15:00**

Základné poskytované služby

- Raňajky a obed
- Výdaj šatstva
- Hygienické centrum
- Úschovňa osobných vecí
- Ošetrovňa
- Odpočinkový priestor
- Integrovaná poradňa
- Terapeutické a vzdelávacie aktivity

Od založenia DOMCA v roku 2013 do konca roka 2018 sme v centre registrovali **presne**

4 219 ľudí bez domova.

Návštevnosť DOMCA v roku 2018

1 159 ľudí bez domova	spolu 17 690-krát
-----------------------	-------------------

Denne príde do centra v priemere **80 ľudí bez domova, v zimnom období stúpne toto číslo aj na 100 ľudí denne.**

Dôležitou súčasťou služieb poskytovaných v DOMCI sú voľnočasové aktivity, ktoré pomáhajú ľuďom bez domova v procese integrácie. Z hľadiska osvetu a otvárania témy bezdomovectva širokej verejnosti zas považujeme za dôležité zapájať do spoločných aktivít aj obyvateľov z okolia.

V roku 2018 sme spolu s priateľskými organizáciami Happy Quiz Friends a Susedia na dvore začali organizovať pravidelné podujatia pre ľudí bez domova a pre susedov z okolia Mýtnej ulice, kde prevádzkujeme DOMEČ.

- Bookferencia
- Vedomostné kvízy
- Premietania filmov
- Arteterapia
- Vianoce v DOMCI

Housing Cverna

Z praxe je zrejmé, že väčšina problémov, ktorými trpia ľudia bez domova, vzniknú alebo sa prehĺbujú až počas života na ulici. Základným cieľom človeka na ulici sa stáva prežitie a prichádza o typické modely správania, čo spôsobuje vylúčenie zo spoločnosti. Prvotné poskytnutie dlhodobého ubytovania pozitívne vplyva na schopnosť človeka resocializovať sa, prípadne nestratiť sociálne zručnosti nadobudnuté v bežnom živote.

Získať bývanie pre človeka bez domova je však nemožné. V rámci projektu HOUSING CVERNA sme preto v spolupráci s Nadáciou Cvernovka a štúdiom Plural zrekonštruovali 3 samostatné bytové jednotky a následne ich prenajali ľuďom bez domova zaradených do integračného projektu. Rekonštrukciu a zariadenie priestorov by nebolo možné realizovať bez finančnej a materiálnej podpory Nadačného fondu Telekom pri Nadácii Pontis a IKEA.

Naše nájomné bývanie sa vyznačuje postupnou adaptáciou na pravidelné splácanie nájomného, ktoré sa postupne zvyšuje v pravidelných intervaloch a dostáva na úroveň bežného komerčného nájmu za izbu v meste Bratislava. Nájomníci v rámci programu majú možnosť využiť šetriaci program, ktorý je pomyselným odrazovým mostíkom pri hľadaní svojho budúceho ubytovania. Súčasťou nájomného bývania je aj poskytovanie intenzívneho individuálneho sociálneho poradenstva prostredníctvom sociálnych poradcov integračného centra.

V roku 2018 sa v rámci projektu Housing Cverna podarilo

- zrekonštruovať 3 samostatné byty v priestoroch Novej Cvernovky
- 6 ľuďom bolo poskytnuté bývanie v projekte Housing Cverna
- 2 ľudia opustili projekt na základe dohody po porušení podmienok projektu
- v rámci špecializovaného poradenstva sme poskytli 98 konzultácií

OBLASŤ BEZPEČIA A SÚKROMIA

Každý z nájomníkov oceňuje mať po rokoch možnosť súkromia a znovu získať vlastnú domácnosť – uvariť si obľúbené jedlo, oprat' si oblečenie v práčke, mať posteľ s vlastnou bielizňou, stráviť večer pri pozeraní televízie. A toto všetko uzamknúť vlastným kľúčikom.

FINANČNÁ SITUÁCIA

Počas bývania prebehli začaté procesy oddĺženia, čo prispelo k stabilizácii finančnej situácie nájomníkov. Aj vďaka tomu nájomníci platia pravidelne nájomné. Zatiaľ sme nezaznamenali ani raz nepokrytie úhrady za nájom.

ŠETRIACI PROGRAM

S úspechom sa stretol aj náš program zameraný na šetrenie, kde násobíme odložené finančné prostriedky do výšky 50 €/mesiac 100-percentnej hodnoty. Vo výsledku tak budú mať nájomníci nasporené finančné prostriedky do budúcnosti.

PRACOVNÁ OBLASŤ

Istota bývania umožňuje klientom udržať si získané zamestnanie, ale aj hľadať nové na trvalý pracovný pomer. Zažívajú úspechy na otvorenom pracovnom trhu, ale aj v podporovanom zamestnávaní s našim partnerom programu Nadáciou Cvernovka.

ZDRAVOTNÁ OBLASŤ

Po zabývaní prišiel čas aj na riešenie zdravotných ťažkostí. Niektorí nájomníci vyhľadali odbornú lekársku starostlivosť a opätovne začali riešiť svoje zdravotné problémy.

RODINNÉ VAZBY

V rámci skvalitnenia života nájomníkov je dôležitým krokom v prípade záujmu znovu nadobudnutie kontaktov v rámci rodiny. Súčasťou poradenských procesov bola aj úspešná podpora pri vyhľadaní rodinných príslušníkov.

VOL'NOČASOVÉ ZÁUJMY

Nájomníci majú priestor napĺňať potreby získania nových zručností. Záujem bol predovšetkým o prácu s internetom a PC.

Príbeh z Housing Cverna

Pán Dárius pôsobí na prvý pohľad tichšie a v nových situáciách sa potrebuje spočiatku osmeliť. Pri stretnutiach v dobre známom prostredí je však výrečný a komunikuje rád. Zároveň sa nezabudne spýtať pracovníkov Vagusu ako sa majú a tiež im popriať všetko dobré.

V manželstve sa cítil nenaplnený a taktiež ako cudzinec. Po 25 rokoch manželstva sa rozhodol odísť. V novom partnerskom zväzku cíti oporu, naplnenie a spoločne si našli ubytovanie aj prácu. Pán Dárius je veľmi aktívny a pracovitý človek, ktorý má za sebou rôzne pracovné príležitosti a nebojí sa ani fyzicky náročnej práce. Do ťažšej situácie ho dostala ekonomická kríza a strata práce. Bez pravidelného príjmu tak postupne nasledovana aj strata ubytovania.

Za posledné tri roky však prešiel dlhou cestou dlhou cestou, podstúpil osobný bankrot a rád by si opäť našiel prácu na plný úväzok. Je si však vedomý svojich obmedzených možností. Medzi jeho najväčšie sny a oby zároveň patrí operácia oka, ktorá mu mala pomôcť znovu získať zrak na ľavé oko. Po tento stav sa však podpísalo niekoľko rokov bez sociálneho a zdravotného poistenia, a následne strata nároku na lekársku starostlivosť. Pán Dárius sa teda od lekárov dozvedel, že vzhľadom na jeho stav nie je operácia oka možná, čo ho veľmi emočne zasiahlo.

Aj napriek tomu to však nevzdáva a vďaka podpore sociálnych poradcov a poskytnutému podpornému bývaniu v projekte Housing Cverna, cíti veľkú šancu v živote. Je rád, že si má kde oprat' veci, navariť obľúbené jedlo, či bez strachu zaspať. Momentálne je aj práca na plný úväzok takmer na dosah. Veľkou túžbou pána Dáriusa je postaviť sa na vlastné nohy a úplne sa vymaniť spod nálepky človeka bez domova.

Ako a prečo sme podávali pomocnú ruku ľuďom bez domova aj v roku 2018

Život na ulici sprevádzajú zdravotné riziká

So stratou domova sú spojené mnohé riziká, ktoré ovplyvňujú život ľudí bez domova. Medzi tie najčastejšie patrí zhoršujúci sa zdravotný stav človeka, a to najmä počas chladného a mrazivého počasia. Aj preto je jednou z najdôležitejších oblastí, ktorým sa vo Vaguse venujeme, práve terénna sociálna práca, ktorá spočíva v kontaktovaní človeka priamo na mieste, kde sa vyskytuje a nachádza.

Práve tak sa snažíme predchádzať ohrozeniu, až strate života ľudí žijúcich na ulici. Privolaná policajná hliadka či sanitka majú často zviazané ruky a nemajú možnosť previesť človeka v ohrození život do bezpečia, poradiť mu, prípadne poskytnúť leták s potrebnými informáciami a dôležitými kontaktmi.

Aj preto sa počas našej práce stretávame s tým, že spomínané privolané zložky nechávajú človeka na kontaktnom mieste a odchádzajú s rizikom, že sa jeho stav v najbližších hodinách môže výrazne zhoršiť. Preto náš terénny tím nastupuje v týchto situáciách a predchádza riziku ohrozenia zdravia. Sociálni pracovníci v rámci programu Streetwork zasahujú priamo v uliciach, snažia sa hospitalizovať ľudí s prípadnými psychiatrickými chorobami, zabraňujú omrzlinám v prípade chladného zimného obdobia a v neposlednom rade zachraňujú ľudské životy.

Všetko sa začína prvým kontaktom

So stratou domova sú spojené rôzne riziká, ktoré negatívne vplyvajú na zhoršenie sociálnej situácie človeka. Problémom je absentujúca odborná pomoc, bez ktorej je takmer nemožné ukončovať bezdomovectvo, a taktiež nedostatočná informovanosť. Ľudia často nevedia, na koho sa majú obrátiť a aké sú formy pomoci. Aj to mnohokrát vplyva na ich presvedčenie, že sú v tejto neľahkej situácii sami.

Programy Streetwork a Domec sa zameriavajú konkrétnejšie aj na ľudí v týchto situáciách, v rámci ktorých je im ponúknutá individuálna odborná pomoc.

Prvý kontakt v uliciach program <i>Streetwork</i>	- terénni sociálni pracovníci od pondelka do soboty v uliciach Bratislavy kontaktujú nových ľudí bez domova počas každej zo svojich služieb v teréne - cieľom je prvotné zistenie potrieb daného človeka a poskytnutie základných informácií o možnostiach riešenia sociálnej situácie - prvý kontakt je zároveň aj základom pre dlhodobú odbornú pomoc	117 <i>prvých kontakto</i> <i>vo</i>
Prvý kontakt v našom centre program <i>Domec</i>	- do centra Domec neustále prichádzajú noví ľudia bez domova - program Streetwork priamo motivuje ľudí bez domova k návšteve nášho centra Domec - vďaka tomu sme mesačne zaregistrovali v priemere 36 nových ľudí bez domova, ktorí služby centra Domec doteraz nikdy nevyužili	736 <i>prvých kontakto</i> <i>vo</i>

Dosah/účinnosť

Prvý kontakt a oslovenie je dôležitou súčasťou našich programov. Spoločne vytvárajú predpoklad na dlhodobejšiu spoluprácu a individuálne riešenie situácie konkrétného človeka. Na základe postupov našich sociálnych pracovníkov sa z väčšiny prvokontaktovaných ľudí stávajú postupne naši klienti, s ktorými sme v pravidelnom kontakte. Práve to vytvára najväčší predpoklad pre dosiahnutie nižšie opísaných zmien, ktoré sa nám v našej práci s ľuďmi bez domova darí dosahovať.

Krízové situácie a presun do tepla

Ako sme už spomínali, so životom na ulici je spojených mnoho rizík a zdravie je postupne podlomené. Obzvlášť náročné je prežiť zimné obdobie, keď okrem hladu, smädu, bezprostredného ohrozenia, únavy a spánku na nebezpečných miestach je človek konfrontovaný aj s chladom a mrazom. Práve tie v kombinácii s dlhodobým vysílením a podlomeným zdravím predstavujú nebezpečné riziko pre ľudský organizmus. Ľudia bez domova sa tak mnohokrát ocitnú v situácii ohrozenia života, pričom pomoc zvonku neprichádza. Zdravotné zásahové jednotky môžu pomôcť na mieste do určitej miery, ale ak vyhodnotia, že hospitalizácia nie je potrebná, človek zostáva na mieste a je vystavený riziku umrznutia a rovnako zhoršenia zdravotného stavu.

Aj z týchto dôvodov prevádzkujeme v programe Streetwork linku na pomoc ľuďom bez domova. Na základe telefonických rozhovorov od občanov vieme prísť priamo za človekom v akútnej kríze a transportovať ho do bezpečia (najčastejšie sú to nocľahárne, centrálné príjmy nemocníc a podobne).

Prevozy do bezpečia a krízová intervencia <i>(nocľaháreň, nemocnica a pod.)</i>	- <i>streetworkeri počas svojich služieb v teréne od pondelka do soboty taktiež zabezpečia v prípade krízovej situácie prevoz ľudí bez domova do bezpečia.</i> - <i>cieľom je vyriešiť akútny stav ohrozenia života alebo zdravia. Najčastejším dôvodom transportu býva nepriaznivý zdravotný stav a taktiež obmedzené možnosti postarať sa sám o seba.</i>	28 prevozov
Prijaté telefonáty na linku	- v rámci práce v teréne v programe Streetwork prevádzkujeme linku na pomoc ľuďom bez domova - na linku volajú občania Bratislavy, ktorí vidia človeka bez domova v ohrození - na SOS linku často prichádzajú podnety od Mestskej polície BA, zdravotnej záchrannoej služby a štátnej polície - volajúcim sú poskytnuté informácie o službách a možnostiach pre ľudí bez domova či konzultácie postupu pomoci od volajúceho smerom k človeku bez domova - v krízových prípadoch vyrážajú naši terénni sociálni pracovníci priamo na miesto, ktoré zadá volajúci - v ostatných prípadoch navštevujeme ľudí bez domova na miestach, ktoré sú nám cez linku poskytnuté v nasledujúcich dňoch	509 telefonátov

Dosah/účinkok

Za najdôležitejší výsledok existencie linky a záujmu o ľudí bez domova z radov občanov, či štátnych zložiek je práve záchrana ľudského života a predídenie ďalšiemu zhoršeniu zdravotného stavu. Okrem toho je linka dostupným funkčným nástrojom pre širokú verejnosť, ktorej záleží na životnej situácii ľudí bez domova.

Informovanosť je základ

Jedným z dôsledkov straty domova je obmedzenie prístupu k informáciám, čo mnohokrát vedie k pocitu bezmocnosti. Niekedy potrebujú ľudia bez domova informácie mimo našich služieb, a preto v rámci prvého alebo opakovaného kontaktu v programe Streetwork poskytujeme aj tieto informácie v podobe rôznych letákov. Tie poskytujeme taktiež v rámci prevencie, nakoľko človek na ulici nikdy nevie, ktorú z konkrétnych foriem pomoci bude najbližšie potrebovať.

Rozdané letáky v uliciach o našom centre Domec	- terénni sociálni pracovníci v programe Streetwork informujú a motivujú ľudí bez domova k návšteve nášho centra Domec - leták o našom centre obsahuje všetky praktické informácie (telefonický kontakt, trasa, otváracie hodiny, poskytované služby centra)	Cca 262 ks

Dosah/účinnok

Pri riešení životnej situácie ľudí bez domova a následnej zmene sociálnej situácie sú informácie základ. Aj vďaka nim sa vedia posunúť vpred a takisto riešiť krízové momenty, v ktorých sa ocitnú. Leták s informáciami o nocľahárňach je nesmierne dôležitý a v chladnom a mrazivom počasí vie dokonca zachrániť život. Zvýšená informovanosť je kľúčová v rámci pozitívneho dopadu pri riešení životnej situácie človeka bez domova. Zároveň dostupné informácie zmierňujú pocit neistoty, pretože človek vie, čo ho čaká, na čo sa má pripraviť a kde nájde to, čo aktuálne v rámci dostupných služieb potrebuje.

L'udská dôstojnosť a zdravie

Uspokojenie základných životných potrieb je základom ľudskej dôstojnosti. Väčšina z nás spí vo vlastnej posteli, v prípade hladu a smädu vie tieto potreby individuálne uspokojiť, vieme sa osprchovať, môžeme nosiť čisté oblečenie. Ak máme zdravotné problémy, navštívime lekára a daný problém vieme riešiť.

V prípade straty domova sa však tieto zdanlivo samozrejmé potreby stanú ťažko uspokojiteľnými cieľmi a bežný život sa stáva luxusom. Aj preto postupne prichádza človek o dôstojnosť – jedlo hľadá v kontajneri, je zanedbaný, nevyspatý, nedodržiava základné životné potreby a postupne psychicky aj duševne chradne. Situáciu taktiež prehľbujú opovrhujúce pohľady okolia.

Bez uspokojenia základných životných potrieb človek nevie začať riešiť svoju životnú situáciu a pracovať na svojom návrate do bežného života. Verejnosť si často myslí, že riešenie je v nájdení si zamestnania. Len ťažko si však predstaviť, že vás – so známami únavy v tvári, v špinavom oblečení, po tom, čo ste noc strávili na ulici a nemali ste sa možnosť ani naraňajkovať – niekto zamestná. Práve preto je jednou z našich priorít v nízkoprahovom dennom centre Domec poskytnúť ľuďom možnosť najesť sa, osprchovať, dostať čisté oblečenie a v prípade akútnej potreby základné zdravotné ošetrovanie. Cez uspokojenie základných potrieb vieme zmierniť stratu vlastnej dôstojnosti a sebadôvery.

L'udskosť ako forma pomoci

Podpora, pocit bezpečia, možnosť odpočinku, socializácie a voľnočasových aktivít

Podpora a partnerstvo

Ľudia bez domova sa často stávajú terčom opovrhnutia a čelia rôznym urážkam pre svoj súčasný stav a vzhľad. Väčšina ľudí k nim pristupuje ako k menejcenným, druhoradým, čo spôsobuje tlak a pocit ešte hlbšieho vylúčenia zo spoločnosti. Aj preto je pre návrat človeka do bežného života dôležité sociálne poradenstvo, ktoré vo Vaguse vykonávajú odborníci a odborníčky v oblasti sociálnej práce.

Základom poradenstva je dôvera, priateľský prístup, ochota vypočuť a neodsudzovať, nehľadať vinu a nehodnotiť súčasnú situáciu. Riešením nie sú príkazy a rozhodovanie za druhých. Aj preto sme vo Vaguse partnermi ľudí bez domova, kráčame s nimi cestou, ktorú si sami vybrali, a snažíme sa spoločne s nimi dosiahnuť ich stanové ciele. Niekedy je aj malý cieľ základom toho väčšieho, ktorý postupne smeruje k ukončovaniu bezdomovectva.

Súkromie, bezpečnosť a úschova osobných vecí

So stratou domova strácate aj pocit životného bezpečia a súkromia. Všetok Váš pohyb sa sústreďuje na verejné priestranstvá, čo znamená, že nie je miesto, kde by mali súkromie. Aj to sa výrazne podpisuje pod prežívanie ľudí bez domova, keďže túžba po súkromí je prirodzená každému z nás.

Jednou z priorít vo Vaguse je vytvorenie takého prostredia, kde by každý človek bez domova cítil bezpečne a svoj, mohol si oddýchnuť od noci strávenej na ulici alebo sa individuálne pripravoval na povinnosti, ktoré ho v rámci dňa čakajú.

Môcť si uschovať vlastné veci a chrániť ich pred možnou stratou či odcudzením je pre človeka tiež dôležité. So životom na ulici sa spája tiež strata alebo odcudzenie osobných dokladov, čo má za následok znemožnený kontakt s úradmi a inými inštitúciami.

Aj preto Program Domec umožňuje uschovať si svoje osobné veci do skrinky, ku ktorej má prístup len on sám alebo sama.

Socializácia a voľnočasové aktivity

Človek na ulici sa cíti sám a mimo spoločnosti. Strata domova totiž často znamená aj stratu blízkej rodiny a priateľov. Vo Vaguse preto vytvárame okrem pocitu partnerstva a bezpečia aj miesto pre socializáciu a vznik nových medziľudských väzieb.

Tie sa pomáhajú lepšie tvoriť prostredníctvom rôznych voľnočasových tvorivých aktivít, a to spoločne s našimi kolegami. Na jednej strane to môže vyznieť banálne, ale aj tento druh aktivít je veľmi nápomocný pri vnútornom prežívaní človeka. Pociť zmysluplnosti a aktívnej seberealizácie sú pri ukončovaní bezdomovectva dôležité.

Okrem kreatívnych aktivít sa snažíme ľuďom bez domova sprostredkovať výlety v prírode, rôzne kultúrne podujatia, premietanie filmov a novinkou sú aj kvízy našich dobrovoľníckych skupín, ktoré sa stretli s nadšením a je o ne v programe Domec záujem. Všetky tieto aktivity sa realizujú za asistencie našich sociálnych pracovníkov, pričom sú spojené s dialógom o prežívaní a vnútornej motivácii k zmene životnej situácie.

Pozornosť, aktívne zapájanie a možnosť vyjadrenia svojich pocitov majú priaznivý vplyv na sebavedomie človeka a taktiež predstavujú ďalšie z predpokladov na ukončovanie bezdomovectva. Vo Vaguse to vieme, a preto v programe Domec umožňujeme tieto aktivity a spoločne pracujeme na zvýšení sebavedomia a odvahy ľudí v ich ťažkej životnej situácii.

Človek nesmie byť hladný a smädný

Neexistuje veľa miest v rámci Bratislavy, kde by sa mohli ľudia bez domova dôstojne najesť, pričom jedlo a voda patria medzi základné potreby človeka. Nedostatok jedla a vody má za následok zdravotné komplikácie a ich dlhodobá pravidelná absencia vedie k vážnemu zhoršeniu zdravotného stavu. Aj to bol jeden z dôvodov vzniku a smerovania programu Domec, kde majú ľudia bez domova možnosť najesť sa v rámci raňajok a obedov. V programe Streetwork rozdávame pečivo a nápoje priamo v teréne a uliciach.

Vydané raňajky a obedy v programe Domec	- raňajky a obedy pripravujeme okrem utorka každý pracovný deň v centre Domec pre približne 60 ľudí bez domova počas celého roka - práve toto jedlo je pre ľudí bez domova často jedinou kvalitnou stravou počas dňa - spolupracujeme aj s poskytovateľmi cateringových služieb alebo reštauráciami, ktoré poskytujú nepredané zostatky jedál - štandardné obedy nám dodáva externý dodávateľ - dôležitou súčasťou sú pravidelné obedy navarené tímom dobrovoľníkov (najčastejšie firemní dobrovoľníci, partie priateľov alebo pravidelní dobrovoľníci v Domci)	15 844 porcií

Dosah/účink

Aj vďaka možnosti naraňajkovať sa a naobedovať v programe Domec nemusia ľudia bez domova nedôstojne hľadať potraviny v odpadkových košoch a kontajneroch. Naším cieľom vo Vaguse je poskytovať vyváženú a kvalitnú stravu, ktorá by mala dostatok živín a zároveň prispievala k lepšiemu zdravotnému stavu. Okrem zasýtenia tak získajú aj fyzickú silu na ďalšie aktivity, a to napríklad na sociálne poradenstvo s našimi kolegami v Domci a v Streetworku.

Dôležitým pozitívnym efektom je aj to, že ľudia sa cítia psychicky lepšie. Majú možnosť sa v pokoji najesť čerstvého jedla.

Osobná hygiena, čisté oblečenie a pocit tepla

Ďalším problémom, spojeným s nedostatočnými službami ľudí bez domova, je možnosť osprchovať sa a získať čisté oblečenie, ktoré sú predpokladom pre zmenu životnej situácie. Len ťažko si možno predstaviť návštevu úradu, získanie ubytovania či úspešný pracovný pohovor v zanedbanom oblečení a pri nedostatočnej hygiene.

Ľudia bez domova tak udržiavajú hygienu v provizórnych podmienkach ulice, v nákupných centrách, na čerpacích staniciach či vo verejných toaletách. Aj preto, že táto forma hygieny je veľmi obmedzená a prebieha viac-menej v improvizovaných podmienkach, trvalejšie

udržiavanie zovňajšku a pravidelná hygiena je tým znemožnená. Človek tak postupne stráca pocit dôstojnosti a rezignuje na svoj výzor.

Okrem čistého oblečenia a hygieny je pre človeka žijúceho na ulici rozhodujúci aj pocit tepla, ktorý mu vie najmä v zimných mesiacoch dokonca zachrániť život. Z toho dôvodu programy Domec a Streetwork svojimi aktivitami a službami dbajú aj na dodanie dostatočného množstva teplého oblečenia, prikrývok, ale aj spacákov.

Hygienické centrum v programe Domec	- je súčasťou nášho programu Domec, dostupné každý pracovný deň, okrem utorka, keď ho denne a zdarma navštívi minimálne 15 ľudí - okrem možnosti osprchovať sa, oholiť a ostrihať poskytuje aj možnosť dezinfekcie a dezinsekcie pokožky v prípade kožných problémov - hygienické centrum využívajú aj ľudia bez domova, s ktorými pracujeme priamo v uliciach	3 807 návštev
Šatník v programe Domec	- je súčasťou nášho programu Domec, dostupný dvakrát do týždňa - každý z návštevníkov má nárok na limitovaný počet kusov jednotlivých druhov oblečenia - jeden návštevník si v priemere zoberie 2 ks oblečenia - rozdanie oblečenie je darované, a teda aj recyklované vďaka darom zo zbierok firiem alebo od individuálnych darcov	1 817 návštev
Oblečenia, deky a spacáky v programe Streetwork	- náš tím počas každej služby vozí zásobu základného oblečenia a prikrývok priamo v služobnom aute - vďaka našej práci na území celej Bratislavy tak oblečenie majú šancu získať aj ľudia bez domova, ktorí sa nachádzajú v odľahlejších mestských častiach - nesmierne podstatná je distribúcia - vieme poskytnúť aj ženské aj mužské oblečenie. Najdôležitejšie sú funkčné topánky, bundy a spodná bielizeň. Takáto distribúcia oblečenia plní funkciu predchádzania zdravotným komplikáciám spôsobených nedostupnosťou hygienických centier a počas zimných mesiacov zabraňuje ohrozeniu zdravia a života v dôsledku zimy a dažďa.	362 ks

Dosah/účinkok

Hygienické centrum a šatník v programe Domec zabezpečuje osobnú hygienu a možnosť získať čisté oblečenie tisíckam ľudí ročne, ktorí chcú dodržiavať pravidelnú hygienu, dbať o svoj vzhľad a aj tým pracovať na znovuzískaní sebadôvery a dôstojnosti.

Okrem toho má existencia týchto služieb v Domci vplyv aj na verejné zdravie a vznik chorôb, ktoré sú výsledkom zanedbanej hygieny. Dodržiavanie osobnej čistoty a čisté oblečenie taktiež vplývajú na pozitívnejšie vnímanie ľudí bez domova vo verejnosti, keďže okolie neovplyvňujú upadnutým zjavom.

Podstatným výsledkom týchto služieb v Domci je taktiež možnosť získať zamestnania, či dokonca ubytovanie vďaka hygiene a čistému oblečeniu.

Oblečenie však má aj inú zázračnú moc. Vďaka rozdávaniu desiatok prikrývk a spacákov v programe Streetwork sa nám v zimnom období podarilo znížiť riziká umrznutia a omrzlín.

Zdravie

Dlhy na povinnom zdravotnom poistení majú za následok neprístupnosť pravidelnej zdravotnej starostlivosti pre ľudí bez domova. Zdravotné poisťovne totiž dlžníkom v systéme zablokujú prístup k bežnej starostlivosti, a to už pár mesiacov po strate domova.

Znamená to teda, že ako človek bez domova máte nárok len na bezodkladnú zdravotnú starostlivosť, ale nie v situácii, ak máte chrípku a rozhodnete sa vyhľadať pomoc všeobecného lekára. Zanedbané zdravie má vždy za následok zhoršenie zdravotného stavu. Rovnako bezradní sú ľudia bez domova aj v prípade onkologických ochorení, ktoré nespádajú pod bezodkladnú zdravotnú starostlivosť, ktorá vzniká len v prípade akútneho ohrozenia života alebo zdravia (kolaps, zlyhanie organizmu, podchladenie, vážny úraz a podobne)

Téma prístupnej zdravotnej starostlivosti pre ľudí bez domova je problematickou, dlhodobo neriešenou témou a spôsobuje množstvo zdravotných komplikácií. Aj to komplikuje návrat z ulice do bežného života – s oslabeným zdravím sa viete nielen ťažko zamestnať, ale si zamestnanie aj udržať. Bez zamestnania a príjmu nemôžete bývať, pretože ho nemáte z čoho splácať.

Aj napriek tomu, že sa vo Vaguse venujeme sociálnej pomoci ľuďom bez domova, a nie tej zdravotnej, v programoch Domec a Streetwork poskytujeme základné zdravotné ošetrovanie a pomáhame s vybavením liekov.

Ošetrovňa v programe Domec	- ošetrovňa je súčasťou centra Domec - je dostupná počas pracovných dní a bezplatné ošetrovanie zabezpečujú vyškolení kolegovia - raz v týždni ošetruje ľudí bez domova lekárka dobrovoľníčka spolu so sestričkou - okrem ošetrovania bežných povrchových poranení a chronických rán poskytuje ošetrovňa aj zdravotné poradenstvo ohľadom ďalších riešení zdravotného stavu - vďaka spolupráci s lekárkou dokáže ošetrovňa zabezpečiť lieky, odborné ošetrovanie a sprostredkovanie vyšetrenia u špecialistu	1 813 návštev
Ošetrovanie v uliciach vďaka programu Streetwork	- vyškolení terénni sociálni pracovníci poskytujú bezplatné ošetrovanie ľuďom bez domova priamo tam, kde sa nachádzajú - zväčša ide o základné preväzy a dezinfikovanie novovzniknutých či dlhodobých rán - v prípade závažnejších problémov odporúčajú a motivujú daného človeka do ošetrovne programu Domec, na vyšetrenie spolupracujúceho špecialistu alebo poskytujú pomoc pri hospitalizácii	321 ošetrovaní
Starostlivosť špecializovaných lekárov a hospitalizácia	- vážne zdravotné problémy nie sú riešiteľné prostredníctvom našich programov - v takom prípade oslovujeme spolupracujúcich špecializovaných lekárov, prípadne nemocnice s cieľom hospitalizácie	64 ľudí

	- naši sociálni pracovníci sa stávajú mostom medzi zdravotnými zariadeniami a klientmi	

Dosah/účinnok

Prostredníctvom zdravotnej starostlivosti v programe Domec a Streetwork sa nám podarí ročne ošetriť stovky ľudí bez domova, pomáhame im s hospitalizáciou alebo vybavujeme vyšetrenie u špecialistu prostredníctvom našich partnerstiev. Z dôvodu dlhodobého neriešenia problematiky zdravotného ošetrovania ľudí bez domov pre dlhy na sociálnej poisťovni považujeme našu pomoc v oblasti zdravia v našich programoch vo Vaguse za nenahraditeľnú.

Aj preto, že mnohým ľuďom bez domova táto forma pomoci zachránila život v tom najvážnejšom slova zmysle. V nadväznosti na kapitolu o informovanosti mnohí z nich pred rozhovormi s našimi sociálnymi pracovníkmi netušili, že ich zdravotný stav je možné zlepšiť. Pri ošetrovaní priamo spolupracujeme so všeobecným lekárom a chirurgom, pričom táto aktivita má okrem zdravia jednotlivca vplyv aj na verejné zdravie.

Jednou z našich najdôležitejších ponúkaných služieb v rámci zdravotnej starostlivosti vo Vaguse je preplácanie predpisov na lieky, čo v praxi znamená, že ľudia bez domova môžu absolvovať liečbu, ktorá je pre ich zdravie ohromnou pomocou.

Cesta z ulice

Strata domova so sebou prináša aj samotu a bezmocnosť. Mnohí ľudia bez domova so stratou strechy nad hlavou stratili aj svojich blízkych, a preto sa ocitajú v ťažkej situácii bez akejkoľvek podpory blízkych a okolia. To je už samo o sebe veľmi ťažké, nehovoriac o rizikách a problémoch, ktoré obnáša život na ulici.

Neviete, kde a ako prežijete najbližšiu noc, rozmýšľate, ako získate financie na nocľah a jedlo, kde si odpočínate a budete sa cítiť v súkromí. Tieto dilemy sú len zlomkom z množstva otázok, ktoré si denne kladú ľudia bez domova.

Z denného prežívania dňa a plánovania sa Váš svet zrazu zredukuje len na potrebu prežiť deň. Ľudia bez domova musia prechádzať mnohými prekážkami, a to od tých existenciálnych až po predsudky a nevraživosť okolia. Je to bludný kruh, z ktorého si ľudia nevedia často pomôcť sami.

Aj preto vznikol Vagus, kde k téme bezdomovectva a ľudí bez domova pristupujeme odborne, ľudsky a zároveň priateľsky. Naši sociálni pracovníci tak dlhodobo sprevádzajú ľudí bez domova, sú ich partnermi a oporami na ceste z ulice. Opakovane sa stretávajú a rozprávajú s tisíckami ľudí v poradni programu Domec alebo priamo v teréne prostredníctvom programu Streetwork. Kombinácia našich mnohoročných skúseností v téme ľudí bez domova a individuálneho prístupu vytvára dlhodobú, efektívnu a udržateľnú pomoc v oblasti zamestnania alebo bývania.

Naším najväčším cieľom vo všetkých oblastiach našej práce je okamžité alebo postupné ukončovanie bezdomovectva. Vďaka projektu Housing Cverna tak bývajú prví ľudia a medzi naše priority patrí rozširovanie projektu o ďalšie bytové jednotky.

Bez rady sme bezradní

Základom pre aktívny spôsob riešenia životnej situácie, a to sa týka všetkých oblastí života, sú informácie. Ľudia bez domova často nevedia o svojich možnostiach a ani ako môžu svoju životnú situáciu riešiť. Ešte stále je v Bratislave a blízkom okolí málo miest, kde by bolo možné získať odborné, dlhodobé sociálne poradenstvo a taktiež podporu v riešení aktuálnych problémov. Medzi najčastejšie patria chýbajúce osobné doklady, zdravotné problémy, zamestnanie, taktiež dlhy a príjem alebo neuplatnený nárok na dávky zo sociálneho systému.)

Najčastejšie sú tieto problémy vzájomne prepojené a sú natoľko vážne, že ich ľudia bez domova nevedia riešiť sami, sú bezradní a prestanú veriť v návrat do bežného života. Vo Vaguse preto ku každému človeku pristupujeme individuálne a s ochotou pomôcť mu ukončovať bezdomovectvo. Je to náročná práca založená na sociálno-poradenskom procese s ľuďmi bez domova, v stanovení cieľov a následnom návrhu riešenia zo strany sociálneho poradcu, ktoré pozostáva z postupných krokov.

Riešenia je v mnohom byrokraticky náročné a pozostáva z množstva osobných a telefonických kontaktov s úradníkmi, taktiež písomnej korešpondencie, pre ktorú je podmienkou poštová adresa. So všetkými menovanými krokmi, ale aj ďalšími úkonmi v rámci celého procesu pomáhame ľuďom bez domova počas poradenských procesov.

Sociálne poradenstvo v poradni centra Domec	- v programe Domec funguje poradenské centrum, ktoré pravidelne poskytuje služby počas pracovných dní - denne tak pomôžeme viac ako 7 ľuďom bez domova, ktorí absolvujú poradenský rozhovor s našimi odborníkmi - poradenstvo je často prvým krokom a podstatnou motiváciou pre riešenie svojej sociálnej situácie	1 645 poradenských rozhovorov
Sociálne poradenstvo v teréne v rámci programu Streetwork	- prebieha počas služieb v uliciach v rámci programu Streetwork prostredníctvom terénnych sociálnych pracovníkov od pondelka do soboty - dôležitým rozmerom je sociálne poradenstvo priamo v prostredí človeka bez domova bez toho, aby bolo potrebné cestovať do poradenského centra	2534 poradenských rozhovorov

Telefonické sociálne poradenstvo v programe Streetwork	- prebieha počas našich denných a večerných služieb v uliciach, keď je dostupná naša linka - na túto linku volajú samotní ľudia bez domova, ktorí vďaka predchádzajúcemu osobnému kontaktu majú naše telefónne číslo - obsahom rozhovorov sú rôzne témy, o ktorých sa ľudia bez domova potrebujú poradiť s našimi sociálnymi pracovníkmi - výhodou je okamžitá dostupnosť poradcu a flexibilné riešenie menej náročných tém (možnosti nocľahu, otváracie hodiny inštitúcií, informovanie o priebehu vybavovania jednotlivých záležitostí s úradmi a podobne) - v prípade náročnejších tém si terénny sociálny pracovník dohodne s človekom bez domova osobné stretnutie na mieste, ktoré vyhovuje klientovi	813 poradenských rozhovorov cez telefón
--	---	---

Vybrané výsledky sociálno-poradenského procesu počas roka 2018

Je možno ťažšie predstaviť si, čo všetko obsahuje proces a obsah sociálneho poradenstva. V nasledujúcich opisoch a štatistikách vyberáme niektoré z dôležitých oblastí, v ktorých sme boli ľuďom bez domova partnermi pri riešení.

Vyžiadanie rodného listu z matriky	Pre ľudí bez domova je občiansky preukaz v kombinácii s rodným listom základným balíčkom, vďaka ktorému môžu napredovať v riešení svojej sociálnej situácie. Informatizácia verejnej správy sa v roku 2018 odzrkadlila na procese vybavovania občianskych preukazov, čo znamenalo nižší počet žiadostí počet o rodné listy oproti minulým rokom. Vo výsledku to znamená kratší čas, za ktorý sa človek bez domova môže dostať k občianskemu preukazu.	33 poraden ských rozhovo rov a 2 vyžiada né rodné listy
Vybavenie občianskeho preukazu	Pre ľudí bez domova je občiansky preukaz základom, vďaka ktorému môžu napredovať v riešení svojej sociálnej situácie. Prostredníctvom našich programov ponúkame pomoc pri opätovnom získaní osobných dokladov a taktiež pomáhame ľuďom bez domova aj formou úhrady vo výške 50 % nákladov spojených s týmto procesom (poplatky za vydanie osobných dokladov). Vďaka tomu majú opäť šancu, a to napríklad na získanie nároku na finančné dávky či nástup na krátkodobé brigády alebo do bežného zamestnania, prípadne ďalšiu komunikáciu s úradmi, oddĺženie alebo založenie bankového účtu – osobné doklady sú jednoducho základnou výbavou každého z nás.	382 poraden ských rozhovo rov 37 vybaven ých občians kych preukaz ov s príspevk om OZ VAGUS

Priznanie na dávku v hmotnej núdzi	Dávka v hmotnej núdzi je jediným finančným nástrojom štátu, ktorý vám prináleží v stave absolútnej biedy. Ak Vám je na túto dávku vôbec priznaný nárok, mesačne získate od štátu sumu vo výške 61,60 eura. Podmienkou je však účasť na aktivačných prácach v rozmedzí 32 hodín. Priemerne Vám tak zostanú na život 2 eurá denne, pričom hodinová mzda za tieto práce je 1,9 eura. Záujem o tieto dávky je vzhľadom na zavedenie aktivačných prác čoraz nižší.	285 poraden ských rozhov rov a 1 vybaven á
Priznanie nároku na dôchodok	Seniori a ľudia so zdravotným postihnutím bez domova patria medzi najohrozenejšie skupiny ľudí v rámci témy ľudí bez domova. Tí vďaka svojej sociálnej situácii nedokážu absolvovať byrokratický proces pre priznanie nároku na dôchodok, čo v tomto smere považujeme za absolútne neprijateľné v rámci nastavenia podmienok. Aj preto sprevádzame ľudí v tomto celom zložitom procese. Vďaka priznaniu oboch druhov dôchodkov sa ľuďom otvoria možnosti, ako riešiť stratu domova, pričom finančný príjem umožňuje získať dlhodobé miesto v domove sociálnych služieb, seniorov, prípadne inom špecializovanom zariadení.	193 poraden ských rozhov rov a 4 pravidel né dôchodk y
Podané žiadosti na súd alebo exekútorom	Exekúcie sú jednou z najväčších prekážok pri ceste z ulice. Je to taký náročný proces, že bez aktívnej komunikácie s exekútormi a súdmi na tému splátkových kalendárov a celkového zániku pohľadávok je táto téma takmer neriešiteľná. Preto je naša pomoc v tomto smere kľúčová a pomáhame ľuďom bez domova v riešení dlhov a súdnych sporov, s koncipovaním úradnej pošty, žiadostí o splátkové kalendáre a jednaním s konkrétnymi exekútormi.	182 poraden ských rozhov rov a 6 x osobný bankrot, 2 splátkov é kalendá re
Kontaktovanie iných subjektov	V prípadoch, keď nestačia kompetencie sociálnych poradcov a našich programov, prípadne je potrebná pomoc od ďalších subjektov, kontaktujeme subjekty podľa konkrétnej potreby (napríklad iné organizácie zamerané na pomoc ľuďom bez domova, organizácie zamerané na pomoc iným cieľovým skupinám a podobne)	353 kontakto v
Získanie preukazu ZŤP	Ľudia s ťažkým zdravotným postihnutím majú nárok na preukaz ZŤP. Ten im pomáha pri uplatnení zľavy na dopravu, kultúrne podujatia či v oblasti miestnych daní.	13 ľudí získalo preukaz ZŤP

<i>Ludia bez domova s nárokom na preukaz ZŤP sú tak chránení od pokút a s tým spojených následných exekúcií, ktoré by len ďalším priťažujú na ich ceste z ulice</i>	
---	--

Dosah/účinkov

Prostredníctvom sociálneho poradenstva vedia ľudia bez domova riešiť svoju životnú situáciu a napredovať. Práve sociálne poradenstvo je jedno z mála spôsobov, ktoré umožňujú rýchlejšie, ale aj pomalšie ukončenie bezdomovectva.

Je veľmi dôležité počas tohto procesu orientovať sa aj na menšie úspechy v rámci dlhodobých cieľov. Práve to v ľuďoch bez domova opätovne vytvára pocit, že ukončovanie bezdomovectva je možné.

Práca a sociálne zručnosti

Väčšina ľudí v spoločnosti si myslí, že najrýchlejšou a najjednoduchšou cestou z ulice je zamestnanie. Realita je však o niečo ťažšia. Bez strechy nad hlavou sú vaše šance zamestnať sa veľmi malé, a to z dôvodu absencie dlhodobého miesta pre život, kde by ste sa cítili v bezpečí a súkromí. Dlhy, chýbajúce osobné doklady, bankový účet – to je len časť problémov, s ktorými sa stretávajú ľudia bez domova pri hľadaní práce.

Jedným z dôsledkov bezdomovectva je taktiež strata sociálnych zručností, ktoré sa prehĺbujú úmerne s časom stráveným na ulici. Aj preto sa utiekajú k nelegálnej práci, ktorá predstavuje veľké riziko v zmysle nevyplatenj mzdy, ťažkých podmienok hraničiacich so zneužívaním zamestnancov. Pre negatívne skúsenosti z tohto typu práce človek bez domova často stráca motiváciu hľadať ďalšiu prácu, nevidí v tom zmysel a rezignuje.

Riešením tejto situácie je podporované a chránené zamestnávanie ľudí bez domova, ktoré však, nanešťastie, nemá oporu v legislatíve. Vo Vaguse sa však tejto téme aktívne venujeme a dlhodobo poskytujeme zamestnanie ľuďom bez domova v spolupráci s komunálnymi subjektmi.

Asistencia supervízora a získanie finančných prostriedkov sú v tomto smere prvým krokom k získaniu stabilného bývania a budúceho trvalého zamestnania.

Dôležitá je tiež motivácia a pomoc so získavaním zamestnania. Vo Vaguse pomáhame s postupným riešením problémov, ktoré bránia získaniu bežného trvalého zamestnania, napríklad ako správne zostaviť životopis a vyhľadávať pracovné príležitosti, prípadne pomoc pri komunikácii s potenciálnym zamestnávateľom.

Za podstatné vo Vaguse považujeme tiež tréningy týkajúce sa sociálnych zručností pri hospodárení s finančnými prostriedkami, výcvik v komunikácii a asertivite či tímovej práci, prípadne ako prebieha pracovný pohovor. Aj tieto modelové situácie vytvárame v programe Domec s ľuďmi bez domova.

<i>Pomoc pri písaní životopisu</i>	- dobre napísaný životopis je prvým krokom v komunikácii so zamestnávateľom, preto je dôležité, aby si ľudia bez domova vedeli, ako má vyzerat' - tento životopis majú vždy k dispozícii a môžu ho ponúknuť potencionálnemu zamestnávateľovi pri aktuálnej ponuke práce	8
<i>Poradenstvo a pomoc pri hľadaní zamestnania</i>	- okrem životopisu je taktiež dôležité vedieť, ako správne komunikovať na pohovore, a čo treba komunikovať.	141

Dopad

Pozitívnym výsledkom poradenstva v téme životopisov a zamestnania je intenzívne získanie zručnosti a možnosť zamestnať sa na čiastočné a trvalé úväzky bez rizika rezignácie, či nelegálneho zamestnávania. To predstavuje pre ľudí bez domova ďalšie sklamanie, ktoré predstavuje v procese sociálneho poradenstva veľké riziko v strate motivácie znovu sa zamestnať.

Práve zamestnanie a trvalý príjem predstavujú ďalšie spoločné kroky na našej ceste z ulice, akým je napríklad aj oddlžovanie. Okrem finančného a materiálneho zlepšenia sú ľudia bez domova na seba hrdí, že môžu a vedia pracovať, že dokážu dodržiavať stanovené pravidelná a, že sú užitoční. Aj to zvyšuje ich sebavedomie a motiváciu pracovať na sebe a na ich ceste z ulice.

Bývanie

Patríme medzi krajiny s najnižším počtom nájomných bytov spomedzi krajín celej EÚ. Podľa posledných dát je situácia s bývaním na Slovensku zložitá aj pre bežného človeka. Čoraz ťažšie sa hľadá nájom za dostupné ceny, vlastné bývanie bez hypotéky je takmer nemožné. Ľudia, ktorí stratili strechu nad hlavou, sú na tom s bývaním ešte horšie.

Vzhľadom na nízku dostupnosť nájomných bytov vzniká dopyt po nájomných bytoch v súkromnom vlastníctve. Dôsledkom toho sú ľudia na ceste z ulice opäť v znevýhodnenej pozícii, keďže vlastníci bytov si môžu vyberať a za nájomníkov radšej vezmú záujemcov s pevnejším zázemím. Kombinácia dôvery vlastníka s povinnosťou zloženia dvojmesačnej kaucie je v súčasnosti problém aj pre pravidelne zarábajúcich ľudí, keďže ceny súkromných nájomných bytov sa pohybujú vo finančne vyšších sférach.

Získať dostupné bývanie je preto v tomto smere nesmierne komplikovaný a ťažký proces.

Z hľadiska možností je pre človeka preto najreálnejšie získať ubytovanie v samostatnej izbe, alebo ešte pravdepodobnejšie, v komerčnej ubytovni. Tie sa špecializujú na nízkopríjmové skupiny a sezónnych pracovníkov. Pri komerčnej ubytovni však narážame na mnohé problémy, a to okrem toho, že to nie je trvalo udržateľné bývanie, tak podmienky sú často nevyhovujúce a predstavujú minimálny komfort v porovnaní s veľkými nákladmi.

Cena takéhoto bývania v zdieľanej izbe s ďalšími nájomníkmi sa pohybuje okolo 150 € za mesiac, a to v rozlohe maximálne 20 m². Vzhľadom na pomer ceny a kvality bývania nie je prehnané, ak tento typ služieb označíme ako obchod s chudobou. Ľudia v zhoršenej sociálnej situácii nemajú na výber a majitelia komerčných ubytovní si toho sú vedomí. Túžba po zisku je však silnejšia, a preto v takto nastavenom biznise pokračujú aj naďalej.

Jedným z najzákladnejších krokov, ako ukončovať bezdomovectvo, je práve získanie udržateľného a bezpečného priestoru na bývanie, kde môže byť človek sám a mať pocit súkromia. Vo Vaguse sme si toho vedomí, a preto je táto forma bývania jedna z našich hlavných tém. Primárne sa tomu venujeme v projekte Housing Cverna v rámci Integrovaného programu s ľuďmi bez domova, sekundárne sa snažíme pomáhať ľuďom bez domova v získavaní aspoň čiastočne vyhovujúcej formy bývania, prostredníctvom ktorého je človek schopný udržať si zamestnanie, zabezpečiť príjem a zároveň pracovať na zmene svojej sociálnej situácie.

Housing Cverna	- umožňuje bývať a postupne si privykať na platenie nájomného a ďalšie povinnosti súvisiace s bývaním, na vstup nemusia mať ľudia bez domova stabilné zamestnanie, ale môžu začať hľadať prácu až po tom, ako bývajú - svoj plán naplňujú podľa ich individuálneho plánu a za pravidelnej podpory sociálneho poradcu - ľudia bez domova sa stávajú súčasťou komunity, čím prináša pocit hodnoty a spolupatričnosti	6 ľudí ubytovaných
Sprostredkovanie ubytovania	- pre každodenné dochádzanie do práce je kľúčové mať stabilné ubytovanie, kde môžu mať ľudia bez domova odložené osobné veci, možnosť osprchovať sa a priestor pre odpočinok - spolu so zvyšovaním finančnej gramotnosti v rámci sociálneho poradenstva plánujeme s ľuďmi bez domova možnosti ubytovania - podľa ich finančného príjmu odporúčame v našom poradenskom centre program DOMEK a v uliciach v rámci programu STREETWORK formu a spôsob ubytovania a sprevádzame ich pri procese hľadania stabilnejšieho bývania. - od fungovania Vagusu tak desiatky ľudí bez domova získali ubytovanie, ktoré je pre nich zásadným zlomom v ceste z bludného kruhu straty domova	18 (7 domec a 11 streetwork/útulky) ľudí ubytovaných 34 poradenstiev zameralých na hľadanie ubytovania

Dosah/účink

Jedným z našich dlhodobých cieľov vo Vaguse je tiež trvalé ukončovanie bezdomovectva, a to prostredníctvom projektu Housing Cverna v rámci programu Integračného centra a taktiež sprostredkovaním bývania v programoch Streetwork a Domec. Vďaka pozitívnym výsledkom v tejto oblasti sa nám darí vo Vaguse ukončovať bezdomovectvo spoločne s ľuďmi bez domova, ktorí prostredníctvom bezpečného prostredia a strechy nad hlavou môžu opäť žiť plnohodnotný život. Okrem pozitívneho účinku na jednotlivca treba spomenúť aj širší spoločenský a ekonomický rozmer. Strata domova a následná starostlivosť o ľudí bez domova sú spojené aj s výraznými nákladmi štátu, a to v oblasti zdravotníctva, trhu práce a podobne.

Sprevádzanie

Samostatnou témou ľudí bez domova je odsúdenie a opovrhovanie verejnosti. Základom týchto predsudkov je hygiena, špinavé oblečenie, bezcieľne potulovanie po ulici či prespávanie na verejnosti. To všetko sú následky straty strechy nad hlavou a následne nedostatočného množstva služieb pre ľudí bez domova.

Problém v tomto smere nastáva aj pri návšteve príslušných úradov. Niekedy za to môžu predsudky, inokedy taktiež slabá informovať a zručnosť o potrebných náležitostiach.

Vo Vaguse preto odborne sprevádzame ľudí bez domova pri riešení administratívnych záležitostí v jednotlivých inštitúciách, prípadne pri návšteve súdu alebo lekára. Sociálny pracovník v týchto prípadoch slúži ako podpora, motivátor, ale aj ako garant kvality poskytnutej služby.

Sociálne asistencie v programoch Streetwork a Domec	- osobné sprevádzanie ľudí bez domova má za cieľ absolvovať potrebné úkony pri kontakte s úradmi a byť im tak oporou priamo pri riešení životnej situácie. - sprevádzanie podporuje samostatnosť, komunikačné zručnosti, sociálne zručnosti a zároveň slúži ako tréning pri byrofóbii (strachu z úradov)	87 ľudí
---	--	---------

Dosah/účink

Najdôležitejším pozitívnym účinkom sprevádzania (sociálnej asistencie) pri kontakte s úradmi je uplatnenie nároku v oblasti základných práv, a to napríklad nárok na hospitalizáciu, finančnú dávku, vybavenie osobných dokladov a podobne. Sprevádzanie má okrem pozitívneho výsledku v rámci vybavenia konkrétnej náležitosti aj pozitívny vplyv na vnímanie ľudí bez domova, na ich sebadôveru, motiváciu a odhodlanie podniknúť ďalšie kroky v riešení ich sociálnej situácie.

Ďalšou dôležitou súčasťou sprevádzania je taktiež orientácia na výsledky a menšie úspechy s dlhodobým cieľom. Aj vďaka tomu majú ľudia bez domova pocit, že ich situácia je riešiteľná a cesta z ulice možná. Okrem toho je pozitívum aj vnímanie ľudí bez domova v

očiach úradníkov, ktorí sú často prekvapení z pozitívnej skúsenosti pri riešení situácie s ľuďmi bez domova, čo tiež prispieva k zmene vnímania ľudí bez domova.

Závislosť ako prekážka

Podľa WHO (Svetová zdravotnícka organizácia) je závislosť kategorizovaná ako choroba, ktorej liečenie preplácajú aj slovenské zdravotné poisťovne. V téme ľudí bez domova je to však komplikovanejšie vzhľadom na dlh na zdravotnom poistení. Tí však trpia mnohými závislosťami, a to od alkoholu, drog či hazardu. Je však potrebné dodať, že niekedy sú tieto závislosti nie príčinou, ale dôsledkom života na ulici.

K tomu, aby človek prekonal akúkoľvek závislosť, je potrebná podpora okolia a stabilné zázemie. Aj preto je riešenie tejto závislosti u ľudí bez domova o to komplikovanejšie. Vo Vaguse preto poskytujeme prostredníctvom našich programov možnosť začať bojovať so svojou závislosťou a ponúkame také formy liečenia, ktoré neovplyvňuje dlh na zdravotnom poistení, prípadne sa zameriavame na oddĺženie tejto čiastky pred nástupom na liečenie.

<i>Protidrogové alebo protialkoholické liečenie</i>	<i>- nástup na liečenie je prvým koncepčným krokom v boji so závislosťou a aj napriek tomu, že úspech nikdy nie je zaručený, je tento postup zásadným zlomom v procese integrácie človeka bez domova do bežnej spoločnosti</i>	<i>21 porade nských rozhov orov a 3 nástup y na liečení e</i>
---	--	---

Dosah/účinnosť

Pri riešení akejkoľvek závislosti a pri ktoromkoľvek človeku nie je úspech nikdy zaručený, avšak nástup na liečenie predstavuje prvý a zlomový krok v procese integrácie človeka bez domova do bežnej spoločnosti. Nie každému sa podarí so závislosťou skončiť. V tom prípade však aj naďalej ponúkame možnosť opätovne riešiť túto situáciu spoločne s našimi sociálnymi pracovníkmi.

Príbehy ľudí, s ktorými pracujeme

Krstné mená ľudí bez domova boli zmenené a príbehy, ktoré sú súčasťou tejto kapitoly, sú zaznamenané sociálnymi pracovníkmi a pracovníčkami OZ Vagus prostredníctvom našich programov Streetwork a Domec.

Pani Jana

Pani Jana sa narodila v roku 1975 ako ťažko zdravotne postihnutá osoba, ktorá je odkázaná na celodennú starostlivosť manžela. V minulosti bola užívateľkou návykových látok, čo sa podpísalo ešte viac pod jej ťažký zdravotný stav a následkom minusových teplôt jej musela byť amputovaná dolná končatina. Prebývala v priestoroch murovaného domčeka o veľkosti 2x2 metre, aj z týchto dôvodov sa pani Jana na jar roku 2018 rozhodla premiestniť do vhodného zariadenia. Na začiatku to bolo pre nás prekvapením, nakoľko už roky predtým nechcela o téme odchodu od manžela ani počuť.

V prvom rade sme oslovili mestskú časť trvalého pobytu pani Jany, ktorá sa však odmietla zapojiť do aktívneho hľadania vhodného zariadenia, a to sme v tom s pani Janou zostali sami. Možnosť ubytovania v týchto zariadeniach vyžaduje množstvo vyšetrení a potvrdení. Vzhľadom na zdravotný stav pani Jany sme sa jej snažili pomôcť v maximálnej miere a nechali na ňu len menšie povinné úlohy ako návštevu lekára z dôvodu udelenia posudku do zariadenia, prípadne podpis pred matrikárkou na overenie čestných vyhlásení o príjme a majetku osoby. Finančná situácia pani Jany bola vzhľadom na nulový príjem pri nástupe do zariadenia komplikovaná. Hľadali sme preto možnosť, ako jej pripraviť aspoň nástupné vreckové, kým jej bude pridelená dávka v hmotnej núdzi (nárok na invalidný dôchodok nemala, nakoľko jej chýbal potrebný počet odpracovaných rokov). Keďže jej manžel poberá na ňu opatrovateľský príspevok, vzájomne sme sa dohodli, že časť peňazí bude odkladať, aby pani pri nástupe mala nejaké financie.

Vybavovanie vhodného zariadenia je dlhodobá záležitosť a rizikom je, že si klient rozhodnutie rozmyslí. Je potrebné neustále udržiavať motiváciu, neodradiť sa dĺžkou procesu a zotrvať v čakaní. Vybaviť zariadenie s nulovým príjmom je mimoriadne ťažké, a to aj napriek tomu, že je naň, v tomto prípade pani Jana, odkázaná.

Poslali sme 5 žiadostí do rôznych domovov sociálnych služieb, ktoré mali vhodne nastavené služby vzhľadom na jej kombináciu zdravotných ťažkostí. Z dvoch prišli obratom zamietavé odpovede, v treťom je čakacia lehota až 1 rok a aktuálne čakáme na vyjadrenie od posledných dvoch zariadení. S pani Janou a jej manželom udržiavame pravidelný kontakt, venujeme sa téme odchodu do zariadenia, odluky od partnera, finančného zabezpečenia Janinho manžela po jej odchode a dúfame v dobré správy.

Pán Miloš

Pán Miloš sa narodil v roku 1950 a je poberateľom hmotnej núdzi spolu s ochranným príspevkom. Prekonal porážku, zápasí so sklerózou multiplex, ale taktiež epilepsiou a zúženými cievami.

Pod jeho zhoršený zdravotný stav sa podpísali aj neurologické následky po úraze hlavy v minulosti. Taktiež ťažšie komunikuje, je však mobilný a aktívny v miestnej komunite. Prebýva v chatke v záhradkárskej oblasti.

Po dlhoročnej spolupráci s pánom Milošom, ktorá spočívala zväčša v intervenciách zameraných na zníženie rizík spojených so životom na ulici, sa mu natoľko zhoršil zdravotný stav, že nebol schopný samostatného pohybu a dni prežíval výhradne v chatke. Dôvodom bol vážny zdravotný stav a taktiež opakujúce sa krátke epileptické záchvaty, nafúknuté brucho, závraty. Stav pána Miloša si vyžadoval okamžité konanie, a to v rámci zabezpečenia vhodnej zdravotnej starostlivosti a taktiež vybavenie dávky v hmotnej núdzi. Privolanie sanitky odmietal, ale ponuku spoločnej návštevy jeho všeobecnej lekárky prijal.

Ráno nás pán čakal pri bránke a keďže cesta od jeho chaty k autu nebola zrovna najkratšia, pán Miloš nevládal, ledva chodil a strácal rovnováhu. Návšteva u všeobecnej lekárky bola rýchla, obratom ho poslala na centrálny príjem na ďalšie vyšetrenia, ktoré v priebehu 2 dní za našej asistencie absolvoval. Na základe výsledkov od gastroenterológa ho v nemocnici rovno hospitalizovali z dôvodu vnútorných hemoroidov a ďalších pridružených komplikácií.

V nemocnici dostal prislúchajúcu liečbu, ktorá mu výrazne pomohla, no nevrátila mu pôvodnú samostatnosť. V spolupráci so záhradkármi, susedmi sa nám spoločne podarilo vybaviť miesto v útulku, kde bol pán umiestnený s cieľom doliečenia a plného navrátenia síl.

Pán Marek

Pán Marek sa narodil v roku 1977, s trvalým pobytom v Bratislave. Posledné roky strávil na ulici. Okrem závislosti od alkoholu, ktorá sa vážne podpisuje pod jeho zdravotný stav, ktorý si vyžadoval pravidelné odborné ošetrenie, bol taktiež trestaný. Občasne je v kontakte so svojimi súrodencami a prespáva vo výklenku medzi schodmi.

S pánom Marekom sme sa spoznali v lete. Pre hlbokú ranu na predkolení a sťaženú mobilitu sme sa dohodli s klientom na asistencii do nemocnice, kde by sa na neho vedel pozrieť odborník, ktorý by zväžil, aká liečba by viedla k zlepšeniu (rana siahala až po kosť, bola plná červov, ošetrenie priamo na mieste nebolo možné). Za nás sme vedeli ponúknuť podporu počas návštevy lekára a odvoz do ambulancie. Úlohou pána Mareka bolo odhodlať sa čeliť názoru lekára (obával sa správy, že je nutná amputácia končatiny) a prejsť od lavičky k autu.

Túto ponuku zvažoval dlho, nakoľko obava zo straty končatiny bola silná a zároveň ho desila predstava života na vozíku. Taktiež zápasil so svojou silnou závislosťou od alkoholu, keďže na vyšetrenie musel prísť bez jeho konzumácie. Návštevy pána Mareka boli preto zamerané na hľadanie jeho motivácie riešiť svoj zdravotný stav a zvažovanie rizík súčasného správania. Postupom času sa však rozhodol vzniknutú situáciu riešiť a rozhodol sa za našej asistencie navštíviť denné centrum Domec, kam bol lekár ochotný dôjsť. Po absolvovaní osobnej hygieny a našej asistencie s ošetrením zranení ho lekár odporučil k chirurgovi. Aj toto vyšetrenie sme absolvovali spoločne s pánom Marekom. Chirurg odporučil amputáciu končatiny a zároveň povedal, že je potrebné pravidelné ošetrovanie a prísna abstinencia vzhľadom na cievne ochorenie.

Podarilo sa vybaviť aj miesto v útulku, v ktorom by sa Marek vedel doliečiť, mať pravidelnú zdravotnú starostlivosť a potrebný oddych na zotavenie. Podmienkou bola abstinencia. Pán nástup odmietol, rozhodol sa zostať vonku a na ošetrenie dochádzať. Keďže ošetrenie muselo prebiehať v sterilnom prostredí s možnosťou sprchy, bolo potrebné pána Mareka napojiť na služby zariadení, ktoré poskytujú ošetrenie a hygienu, čo by pre neho znamenalo

návštevu daného zariadenia 3-krát do týždňa. Jeho motivácia riešiť svoj zdravotný stav však bola veľmi malá, a to aj napriek povzbudzujúcim slovám chirurga o možnom doliečení rany na nohe. Pri každej návšteve sme hľadali možnosti, ktoré by pánovi pomohli, ale zároveň nechali na neho určitú zodpovednosť za riešenie svojho zdravotného stavu. V nepravidelných intervaloch párkrát využil službu ošetrovne denného centra, avšak to nestačilo k tomu, aby svoj stal zoptimalizoval.

Pre riešenie jeho situácie bolo potrebné obmedziť alkohol, čo pán Marek nedokázal. Taktiež odmietol možnosť riešiť závislosť so svojou psychiatrickou či návštevou ambulancie Centra pre liečbu drogovu závislých.

Neriešenie zdravotného stavu sa stalo pre pána Mareka osudným, zomrel krátko po prevoze do nemocnice sanitkou, ktorú mu privolala náhodná okoloidúca pár dní po našej poslednej návšteve.

Pani Lenka

Pani Lenka je mladá žena, ktorá nás navštevuje už 3 roky. Pôsobí placho, kontakt s ňou sa nám nadväzuje ťažšie, zvyčajne reaguje „únikom“. K nám je však vždy milá a priateľská. Až po dvoch rokoch nastáva zlom. Pani Lenka sa odvážila využiť podporu poradcu a otvorila sa nám so svojimi obavami a túžbami. Hovorí najmä o tom, že by rada pracovala, chcela by ukázať, že aj v nej niečo je, živiť sa prácou, aj keď má obavy a strach, či niečo zvládne. Zároveň si uvedomuje svoju závislosť, ktorá ju sprevádza už niekoľko dlhých rokov a má za sebou aj pokusy, ako ju zdolať. Závislosť sa v nemalej miere podpísala aj na jej psychickom zdraví. Aktuálne tiež uvažuje nad tým, že by s ňou znovu zabojovala.

Každým stretnutím sa viac blížime aj k reálnym krokom, až napokon s pani Lenkou navštevujeme centrum na liečbu drogových závislostí. Na stretnutia chodíme spoločne a postupne sa ich účasťou sama, až sa dostávame k bodu, keď pani Lenku odprevádzame na dvojtýždňový liečebný pobyt. Medzitým jej túžba pracovať a ukázať sebe aj iným, že vie niečo robiť, pretrváva a okrem podpory v odbornom liečení závislosti pani Lenke zverujeme u nás aj drobné úlohy, ako sú rajóny, sanitárne dni, až nám napokon vypomáha s upratovaním priestorov. Spoločne zvládame tie lepšie aj horšie dni.

Snažíme sa akceptovať možnosti pani Lenky a klásť aj primerane nároky na jej výkon. Pani Lenka stále uvažuje o dlhodobej liečbe a keď bude vnímať, že je ten správny čas, sme pripravení opätovne ju podporiť.

Pani Mirka

Pani Mirka má 41 rokov a prišla za nami s odhodlaním žiť svoj život inak. Po poradenských rozhovoroch vieme, že to znamenalo spojiť sa so svojimi deťmi, dokázať im, že sa zmenila, naozaj prestala užívať drogy a chce žiť bežný život.

To, že to pani Mirka so zmenou myslí vážne, už vnímala pracovníčka spriaznenej organizácie, kam po prepustení z väzenia zamierila. Tam sa spolu pustili do zabezpečenia dávky hmotnej núdze a riešenia osobného bankrotu. Vedela, že musí mať príjem, ktorým preklenie ťažké obdobie, a že len ak sa zbaví dlhov, môže začať odznova.

Využila sociálne poradenstvo, ktoré ju sprevádzalo procesom oddlženia. Boli to dôležité kroky na ceste k zmene, avšak ktoré jej nezabezpečili trvalé podmienky pre lepší život. Človek, ktorý sa pustí cestou oddlženia, získava veľkú šancu na nový začiatok, no zároveň záväzok viesť zodpovedný život, a teda bez akýchkoľvek dlhov. Potrebovala pravidelný príjem, aby sa mohla z prespávania v nocľahárni dostať aspoň k ubytovni. Avšak nájsť rýchlo prácu krátko po prepustení z väzenia a bez pracovných skúseností bolo priveľké sústo.

A tak sa zapojila do integračného procesu v OZ VAGUS, ktorý má za cieľ krok za krokom získať prácu na trvalý pracovný pomer, stabilné a bezpečné miesto pre život. Nastúpila do pracovného programu. Mirka po počiatočných zakopnutiach poctivo dodržiavala pracovný režim. Každý deň prišla načas do práce, plnila svoje denné úlohy a vyšla so svojím tímom do ulíc. Práca so sebou prinášala aj keď malý, no pravidelný príjem. Keďže sa Mirka rozhodla pre cestu oddlženia, tak to znamenalo aj zodpovedne pristupovať k finančným záväzkom a dbať o to, aby jej nevznikali žiadne ďalšie dlhy. Mirka začala uvažovať ekonomicky a spolu s poradkyňou plánovali financie, výdavky, príjmy a aj finančné rezervy, ktoré si mohla u poradkyne odkladať.

Postupne začala viac a viac uvažovať nad riešením svojho zdravotného stavu, ktorý bol roky neriešený. U lekára ako dlžníčka na zdravotnom poistení nebola už niekoľko rokov, čo si vyžadovalo zabezpečiť úhradu zdravotného poistenia, nájsť zdravotnú dokumentáciu a po niekoľkých rokoch navštíviť opäť lekárku, aby mohla začať riešiť svoj zdravotný stav.

Život na ulici sa zmenil aj vďaka dobrým vzťahom v osobnom živote, presťahovala sa do záhredkej chatky, ktorá je vlastne malým rodinným domčekom so záhradkou. Z Mirky sa tak stala gazdiná, ktorá pestuje svoju zeleninu a teší sa z domácich vajíčok. Nadviazala kontakt so svojimi deťmi a snaží sa im byť oporou.

Mirka aktuálne nemá dlhy, je pracujúca mladá žena na trvalý pracovný pomer, ktorá si užíva spokojný partnerský život. Poradkyňu navštíví už len raz za mesiac, aby si z času na čas ujasnila vystavené otázky.

Stále zriedkavejšie návštevy sú dobrým znamením pre každého poradcu, pretože vie, že klient je viac a viac sebestačný, že vzájomná spolupráca bola klientovi užitočná a zvláda každodenný život vo vlastnej réžii.

Pani Eva

Pani Eva má 23 rokov a v dennom centre DOMEK je zaregistrovaná od roku 2014. Spočiatku využívala predovšetkým služby, ktoré naplňajú základné potreby, ako sú strava, sprcha, ošatenie.

Zároveň si nechávala posielat' poštu na adresu centra. Štúdium na strednej škole po roku nechala a počas tohto obdobia spáchala niekoľko trestných činov, z ktorých bola obvinená. Pokúsila sa o odvolanie so žiadosťou o aktivačné práce, avšak odvolanie nebolo schválené a pani Eva strávila 6 mesiacov vo väzení.

Po pobyte vo väzení si začala hľadať prácu. Pri hľadaní práce bola limitovaná niekoľkými dlhmi a exekúciami. Začiatkom roku 2018 požiadala na sociálnom poradenstve o pomoc pri

riešení dlhov a dospeli sme k tomu, že osobný bankrot môže pomôcť pani Eve, aby mohla začať odznova.

Žiadosť o osobný bankrot bola schválená.

Pri návšteve lekára už nemusela riešiť dlh na zdravotnej poisťovni, čo bola pre pani Evu po rokoch nová skúsenosť. Po 6 rokoch opäť začala študovať a vyúča sa za kaderníčku. Momentálne pracuje na dohodu, je pred ukončením školy a zároveň si hľadá stabilnú prácu v kaderníctve.

Spoločne sme nedovolili, aby zima znela ako nočná mora

Prvú fundraisingovú kampaň Vagusu s názvom Voláme SOS, sme spustili v decembri roku 2017, a to z dôvodu nedostatočných finančných prostriedkov na chod programov pre ľudí bez domova. Za prvé dva dni sme vyzbierali cieľovú sumu, vďaka čomu môžeme pokračovať v našej práci aj dnes.

V roku 2018 sa naša fundraisingová kampaň zamerala viac na tému zimy ako najťažšieho obdobia pre ľudí bez domova s heslom „Nedovoľme, aby zima znela ako nočná mora“.

Mráz, chlad, sneh a dážď oslabujú ľudí bez domova. Počas zimy sme preto vo Vaguse v pohotovosti a v prípade vyhlásenia krízového režimu zo strany mesta máme predĺžené zmeny v programoch Streetwork a zväčšené kapacity návštevnosti v programe Domec.

Kampaň nám pomohla nielen v zabezpečení programov počas náročnej zimy, ale taktiež zabezpečiť realizáciu našich programov a víziu v ďalšom období. A to vďaka unikátnym 938 darcom, z ktorých 52 darcov sa stali našimi pravidelnými podporovateľmi.

Do ukončenia kampane sa nám podarilo vyzbierať 56 752.98 €.

Úspešnosť kampane však nemeríme len na základe vyzbieraných prostriedkov, ale aj rezonovania témy bezdomovectva počas trvania komunikácie v spoločnosti. Počas obdobia kampane sa k našej výzve pridali významní názoroví lídri a plošné médiá a dostali sme tak tému medzi širokú verejnosť. Okrem priamej výzvy na darovanie finančných prostriedkov sme využívali mediálny priestor na informovanie o našej celoročnej práci s ľuďmi bez domova a formách pomoci.

Naše ďalšie aktivity

Jedinečný elektronický systém

Vďaka dlhoročnej spolupráci s expertným dobrovoľníkom v oblasti IT sme vyvinuli novú verziu nášho elektronického systému, ktorý slúži na plánovanie trás v programe Streetwork, evidovanie údajov o tisícoch ľudí bez domova a zhromažďuje aj samotné kontaktné miesta, kde sa ľudia bez domova zdržiavajú. Počas dňa slúži na plynulý priebeh využívania služieb v programe Domec – udržuje poradie záujemcov, informuje odborných pracovníkov o čakajúcich ľuďoch na danú službu (poradenstvo, ošetrovňa, šatník a podobne).

Podarilo sa nám tak na domáce pomery vyvinúť najkomplexnejší elektronický systém práce s ľuďmi bez domova a vďaka všetkým dátam na jednom mieste umožňuje generovať podrobné štatistiky. Ušetríme tak stovky hodín administratívy ročne, ktoré môžeme venovať priamej pomoci ľuďom bez domova

Aplikácia Vagus SOS

Vagus v spolupráci s tímom zo štúdia Appoxide Lab pripravili pre Bratislavčanov mobilnú aplikáciu Vagus SOS, ktorá vďaka podnetom od jej užívateľov prepája ľudí bez domova s terénnymi sociálnymi pracovníkmi.

Vznikla tak prvá aplikácia svojho druhu v strednej Európe, ktorá umožňuje jednoduchým spôsobom nahlásiť polohu a situáciu človeka bez strechy nad hlavou. Pre akútne situácie slúži funkcia priameho hovoru na SOS linku našich terénnych pracovníkov. Menej akútne hlásenia terénni pracovníci v program Streetwork riešia postupne. Všetky vyriešené podnety sa následne prostredníctvom hlásenia zobrazia nahlasujúcej osobe. Užívatelia v aplikácii nájdu aj praktický zoznam všetkých zariadení pre pomoc ľuďom bez domova v Bratislave.

Aplikáciu Vagus SOS chceme zdarma ponúknuť aj podobným organizáciám do okolitých domácich alebo európskych miest, s cieľom pomôcť čo najviac ľuďom bez domova. Zároveň umožňuje jednoducho podporiť občianske združenie, ktoré ľuďom bez domova pomáha.

Komunitné aktivity

Jedna z foriem, ako vykročiť s témou bezdomovectva smerom k širokej verejnosti, sú komunitné aktivity, ktoré organizujeme alebo na ktorých sa počas celého roka zúčastňujeme. V prostredí, kde je ľuďom príjemne a prirodzene, sa v uvoľnenej atmosfére snažíme o dialóg o našej práci.

Vagus Streetfood

Najvýznamnejšou komunitnou aktivitou z pohľadu počtu návštevníkov, ktorú realizujeme, je varenie pre verejnosť.

O roku 2014 sme so svojim streetfood stánkom pozývaní na najnavštevovanejšie bratislavské gastro podujatia

- Vegánske hody
- Street food park
- Dobrý trh

V roku 2018 sme sa takýchto podujatí zúčastnili spolu 5-krát.

Najvyšší počet porcií pripravených počas jedného dňa bol cca 1 200.

Varenie zabezpečujú zamestnanci Vagusu, dobrovoľníci a ľudia bez domova.

Počas prípravy jedla priamo na mieste využívame čas na informovanie o práci Vagusu, zbieranie kontaktov a rozdávanie informačných materiálov. Nezanedbateľný je aj fundraisingový rozmer tejto aktivity. Jedlo poskytujeme ľuďom za dobrovoľný príspevok a v roku 2018 sa nám podarilo takto vyzbierať peniaze, ktoré sme použili na chod našich projektov.

Vianočné Trhy

Aj v roku 2018 sme sa zúčastnili bratislavských Vianočných trhov so svojim stánkom s bratislavskými rožkami a legendárnym vianočným punčom.

Pohoda

Jedna z foriem, ako sme sa v roku 2018 snažili priblížiť s témou bezdomovectva verejnosti bola účasť na najväčšom slovenskom hudobnom festivale Pohoda. V našom stane sme uviedli výstavu fotografií a príbehov ľudí bez domova, ktoré spracovala fotografka Dorota Holubová. Naše sociálne pracovníčky zároveň viedli s návštevníkmi stanu rozhovory o našej práci.

Výstava fotografií ľudí bez domova

Portréty ľudí, ktorí navštevujú denné centrum Domec a ich príbehov boli ďalej vystavené aj na podujatí Dobrý trh na Panenskej v Bratislave.

Spolupráca s partnerskými občianskymi združeniami

Denné nízkoprahové centrum Domec, ktoré prevádzkujeme v centre Bratislavy, zažívalo v minulosti negatívne reakcie od obyvateľov z okolia. Jedným z dôležitých krokov, ktorým sa nám darí budovať so susedmi pozitívny vzťah, je spolupráca s občianskymi združeniami

Susedia na dvore a Zrejme a organizovanie malých komunitných eventov.

Priestranný dvor sa stal mimo prevádzkových hodín denného centra miestom konania premietaní filmov, mini knižného festivalu Bookferencia

Garden party

V roku 2018 sa nam podarilo po prvý krát zorganizovať ďakovnú záhradnú párty pre našich donorov. Do záhrady v dennom centre Domec sme pozvali približne 100 hostí. Sme vďační, že základňa dlhodobých podporovateľov, ktorí pomáhajú udržiavať a rozvíjať projekty sa každým rokom rozširuje. Podobné neformálne stretnutie v priateľskej atmosfére by sme radi opakovali každoročne.

Ľudia bez domova, dobrovoľníci a zbierky

Jednou z našich podporných aktivít je taktiež budovanie pozitívneho obrazu o ľuďoch bez domova vo verejnosti, ktorá je často plná negatívnych predsudkov. Vo Vaguse sa preto snažíme vytvárať viaceré dobrovoľnícke aktivity a dokázať tak, že ľudia bez domova sú v prvom rade ľuďmi so svojimi potrebami a túžbami.

V roku 2018 sme v programe Domec privítali desiatky dobrovoľníkov - jednotlivcov a taktiež zamestnancov rôznych firiem, ktorí sa rozhodli navariť kvalitnú a teplú stravu pre ľudí bez domova. Väčšinu dňa tak strávili v prostredí, ktoré im umožnilo osobne spoznať ľudí, ktorí prišli o domov a zároveň sa spoločne naobedovali, čo je silný zážitok nielen pre ľudí bez domova, ale aj pre dobrovoľníkov. Okrem prípravy jedál nám dobrovoľníci pomáhajú skvalitniť priestory centra, a to napríklad maľovaním priestorov Domca, či triedením oblečenia v šatníku.

Jediná cesta, ako búrať predsudky a negatívne nazeranie na ľudí bez domova, je komunikácia a dialóg, ochota rozprávať sa a diskutovať.

Zároveň u nás vítame expertných dobrovoľníkov v rôznych oblastiach, ktorí buď priamo alebo nepriamo pomáhali ľuďom bez domova v rámci našich programov. Vďaka ich školeniam sa aj nám, ako zamestnancom Vagusu, podarilo zlepšiť svoje odborné schopnosti a skvalitniť tak našu prácu.

Za veľkú pomoc taktiež považuje darovanie obnoseného šatstva, a to najmä v zimných mesiacoch, kedy teplé oblečenie, deky a spacáky zachraňujú životy. Okrem odevov sú veľkou pomocou hygienické potreby a trvanlivé potraviny. Aj vďaka záujmu širokej verejnosti sa nám podarilo vyzbierať stovky kíl šatstva, potravín a hygienických potrieb, ktoré pomohli stovkám ľudí bez domova.

V roku 2018 sa do dobrovoľníckych činností zapojilo vyše 300 dobrovoľníkov, z toho približne 36 firiem, ktoré sa rozhodli navariť obed a spríjemniť/skvalitniť deň ľuďom, ktorí stratili domov.

Vianoce v Domci

Počas vianočných sviatkov sme tradične s ľuďmi bez domova prichystali štedrovečerný obed pre 60 ľudí bez domova. Do sa do príprav zapojili 5 dobrovoľníci, ktorí nám pomohli vyzdobiť priestory Domca a priniesť tam domácku a sviatočnú atmosféru. Štedrovečernú večeru kompletne zabezpečila reštaurácia Žuľaňa. Veľká vďaka patrí aj Nadácii Orange za finančnú podporu a partnerov DM Drogerie Markt, Fusakle a Nadácii Volkswagen Slovakia za darčeky pod vianočný stromček. Po večeri sa o zábavný program postarali priatelia z Happy Quiz Friend.

Vďaka všetkým zapojeným sa opäť podarilo pripraviť pre ľudí bez domova Vianoce plné priateľskej atmosféry a ľudskej blízkosti.

Financie

Finančná správa s hospodárenia OZ Vagus počas obdobia 1.1.2018 – 31.12.2018

1. Zhodnotenie základných údajov ročnej účtovnej závierky

Prehľad nákladov v roku 2018 :	
Mzdy zamestnancov	189 000,75 EUR
Odvody zamestnancov	62 626,87 EUR
Zákonné sociálne náklady (stravovanie zamestnancov)	8 912,39 EUR
Spotreba materiálu (kancelárske potreby, zariadenie priestorov Domca, stavebný materiál, spotreba PHM, zdravotnícky materiál, pracovné oblečenie a iné)	41 609,57 EUR
Spotreba energie (voda, plyn, elektrina)	13 682,89 EUR
Služby (týkajúce sa prevádzky Domca, výkonu Streetworku, náklady na správu združenia)	64 104,17 EUR
Náklady na opravu strojov a ich udržiavanie (oprava a údržba umývačky a práčky v Domci)	4 999,98 EUR
Iné ostatné náklady (poistenie vozidiel, budovy, administratívne poplatky za klientov, bankové poplatky a iné)	15 559,00 EUR
Poskytnuté príspevky klientom (v rámci integračných projektov organizácie na zlepšenie životnej situácie klientov Domca)	74 385,68 EUR
Odpisy (vyjadrujúce mieru opotrebenia majetku)	12 599,96 EUR
Spolu náklady v roku 2018:	487 481,26 EUR

Prehľad výnosov v roku 2018	
Hlavné mesto Bratislava	153 440,00 EUR
na nízkoprahové denné centrum DOMEČ	94 000,00 EUR
na terénnu sociálnu službu STREET	29 440,00 EUR
na integračný projekt	30 000,00 EUR
Bratislavský samosprávny kraj	26 689,00 EUR

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR	26 704,88 EUR
Mestské časti Hlavného mesta Bratislavy	1 900,00 EUR
Finančné príspevky poskytnuté Implementačnou agentúrou Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR	61 785,40 EUR
Dary a príspevky od FO	68 011,08 EUR
Príspevky z podielu zaplatenej dane /2%	30 557,61 EUR
Nadácia Slovenskej športovej	15 000,00 EUR
Z Zurich Fondation	11 863,84 EUR
UP Fondation	10 000,00 EUR
RTVS	6 546,50 EUR
Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety	5 000,00 EUR
Union nadácia	2 500,00 EUR
Nadácia EPH	2 500,00 EUR
Nadácia AGROFEST	2 000,00 EUR
Nadácia Centra pre filantropiu - Baumiť	1 000,00 EUR
Spravované fondy nadáciou Pontis:	
Nadačný fond Philip Morris Slovakia	6 794,00 EUR
Nadačný fond Telekom	4 000,00 EUR
a ďalší	22 726,61 EUR
Tržby z predaja služieb vo výške	29 446,44 EUR
Ostatné výnosy vo výške	80 365,64 EUR
Spolu výnosy v roku 2018:	568 831,00 EUR

Informácie o zamestnancoch:	2018	2017
Ukazovateľ:		
Priemerný počet zamestnancov celkovo	21	20
priemerný počet zamestnancov na trvalý pracovný pomer	16	9
priemerný počet zamestnancov na dohodu	4	6
z toho vedúcich zamestnancov	5	5
priemerná hrubá mzda sociálneho pracovníka na TPP	904,00 €	850,00 €
priemerná hrubá mzda vedúcich pracovníkov	1 190,00 €	1 020,00 €
Mzdové náklady	189 000,75 €	171 183,97 €

Priemerné oprávnené náklady na jedného prijímateľa sociálnej služby v roku 2018

Náklady na program DOMEK (nízkoprahové denné centrum) v roku 2018, počet prijímateľov sociálnej služby bol 1159

Mzdové náklady sociálnych pracovníkov	92 396,70 EUR
Zákonné sociálne a zdravotné poistenie	32 523,64 EUR
Zákonné sociálne náklady	4 825,88 EUR
Energie, poštovné, telefonické a internetové poplatky, spracovanie účtovníctva, úhrady poplatkov za klientov a iné ostatné náklady	35 702,02 EUR
Materiál	32 322,33 EUR

Priemerné ekonomické náklady jedného prijímateľa sociálnej služby za rok 2018 predstavovali 170,64 EUR.

Prehľad štruktúry majetku, záväzkov a vlastného imania

AKTÍVA	
Dlhodobý nehmotný majetok	0,00 EUR
Dlhodobý hmotný majetok	47 129,70 EUR
Dlhodobý finančný majetok	85 080,14 EUR
Neobežný majetok spolu	132 209,84 EUR
Zásoby	0,00 EUR
Dlhodobé pohľadávky	0,00 EUR
Krátkodobé pohľadávky	21 831,16 EUR
Finančné účty	106 343,71 EUR
Obežný majetok spolu	128 174,87 EUR

Časové rozlíšenie	2 481,32 EUR
Aktíva spolu	262 866,03 EUR

PASÍVA	
Základné imanie	0,00 EUR
Rezervné a kapitálové fondy	0,00 EUR
Nevysporiadaný výsledok hospodárenia min. rokov	78 612,29 EUR
Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie	81 349,74 EUR
Vlastné imanie	159 962,03 EUR
Závazky a rezervy	24 863,99 EUR
Bankové úvery a finančné výpomoci	3 275,76 EUR
Závazky spolu	28 139,75 EUR
Časové rozlíšenie	74 764,25 EUR
Pasíva spolu	262 866,03 EUR

Prehľad o stave a pohybe majetku OZ VAGUS:

Stav k 1.1.2018:	
Dlhodobý hmotný majetok pozostáva z:	
· samostatne hnuteľné veci a súbory hnuteľných vecí	8 856,00 EUR
· autá	56 989,00 EUR
· technické zhodnotenie stavby DOMEK	21 750,00 EUR
	87 595,00 EUR
Stav k 31.12.2018:	
Dlhodobý hmotný majetok pozostáva z:	
· samostatne hnuteľné veci a súbory hnuteľných vecí	12 463,65 EUR
· autá	54 989,00 EUR
· technické zhodnotenie stavby DOMEK	27 546,17 EUR
	94 998,82 EUR

Obežný majetok k 31.12.2018 je v netto hodnote 128 174,87 EUR. K 31.12.2017 bol obežný majetok netto v hodnote 66 784,41 EUR. Oproti predchádzajúcemu účtovnému obdobiu obežný majetok netto vzrástol o 61 390,46 EUR.

Celkové záväzky združenia k 31.12.2018 boli vo výške 28 139,75 EUR. Najpodstatnejšia časť záväzkov pozostávala z krátkodobých záväzkov a to vo výške 15 226,18 EUR. Celkové záväzky k 31.12.2017 boli vo výške 36 585,10 EUR. Oproti predchádzajúcemu účtovnému obdobiu celkové záväzky klesli o 8 445,35 EUR.

Vlastné imanie k 31.12.2018 bolo vo výške 159 962,03 EUR.

Hospodárenie organizácie v roku 2018 bolo ukončené kladným hospodárskym výsledkom, ktorý bude použitý na ďalšie fungovanie organizácie počas ďalšieho obdobia.
OZ Vagus účtuje v sústave podvojného účtovníctva v zmysle zákona o účtovníctve č. 431/2002 Z.z. Ročná účtovná závierka OZ VAGUS za rok 2018 bola zostavená 28.06.2018, overená audítorom a tvorí prílohu k tejto správe.

Bez pomoci by sme to nezvládli

Nadácie, neziskové organizácie, firmy, štátne a komunálne subjekty

AUTO-IMPEX, spol. s r. o.
Bratislavský samosprávny kraj
Cirkevný zbor Evanjelickej cirkvi
Creative Industry Forum
Erste Stiftung
ESET, spol.s.r.o.
Generali Poist'ovňa, a. s.
Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava
HB REM, spol.s.r.o.
Implementačná agentúra Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR
Junion nadácia
Medzinárodný klub žien v Bratislave (IWC)
Mestská časť Bratislava – Nové Mesto
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR
Mstar, s.r.o.
Nadácia Centra pre filantropiu
Nadácia Orange
Nadácia Pontis
Nadácia Slovenskej sporiteľne
Nadácia SPP
Nadácia Tesco
Orvena, s.r.o.
OZ VEGÁNSKE HODY
PricewaterhouseCoopers CEE Firm Services s.r.o.
Siemens Healthcare s.r.o.
Slovak Telekom, a.s.
Slovenská sporiteľňa, a.s.
Slovnaft, a. s.
Volkswagen Slovakia, a.s.

Nedarilo by sa nám pomáhať ľuďom bez domova bez významnej podpory jednorazových a pravidelných individuálnych darcov. Naše ďakujem patrí aj všetkým tým, ktorí sa rozhodli venovať percentá zo svojich daní pre OZ Vagus.

Veľká vďaka patrí aj všetkým dobrovoľníckam a dobrovoľníkom, ktorí sa zapojili do našich programov a pomohli tak ľuďom bez domova svojou prácou.

ĎAKUJEME!

Zaujala vás naša práca a dáva vám zmysel? Pridať sa k podporovateľom a priateľom Vagusu a pomôcť tak ľuďom bez domova na ich ceste z ulice môžete na www.vagus.sk. Ak je to pre Vás čo i len trochu možné, prosím, zvážte možnosť pravidelnej mesačnej podpory. Vďaka nej môžeme našu prácu plánovať dlhodobo a efektívne. Ďakujeme!

OZ VAGUS

Račianska 78
831 02 Bratislava

www.vagus.sk
www.facebook.com/streetworkozvagus

č.ú: 2921857374/1100, Tatra Banka

Združenie zaregistrované na MV SR dňa 7.4.2011
pod číslom VVS/1- 900/90- 373 90

Prílohy:
Účtovná závierka zostavená k 31.12.2018

Správa nezávislého audítora k účtovnej závierke zostavenej k 31.12.2018

A handwritten signature in blue ink, consisting of a long, sweeping diagonal stroke followed by a series of loops and a final downward stroke.

Za správnosť uvedených údajov zodpovedajú:

Ing. Alexandra Kárová
štatutárny zástupca OZ Vagus